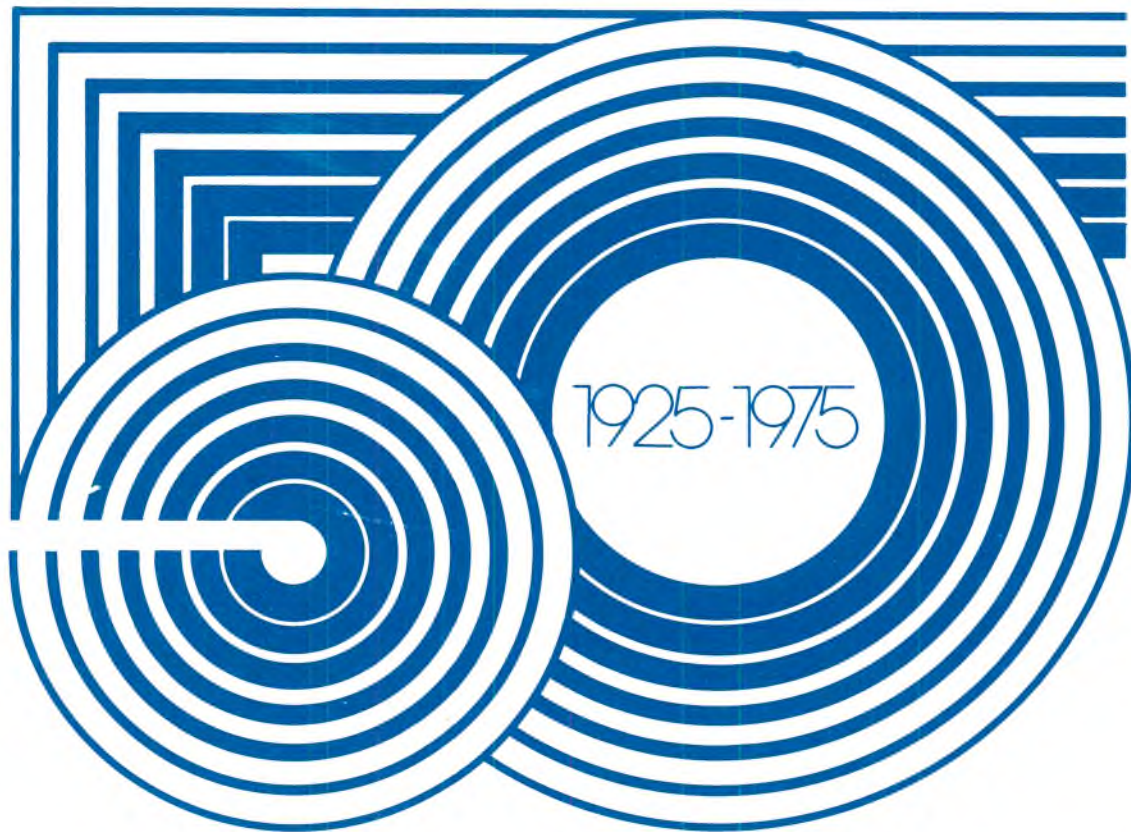

НАШЕ ЖИТТЯ OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

50-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

НАШЕ ЖИТТЯ

P. XXXI. ЛИСТОПАД Ч. 10

Видає Союз Українок Америки
раз у місяць за винятком серпня
Редакторка — Уляна Любович

Редакційна Колегія:

Марія Барагура, Марта Бачинська,
Лідія Бурчинська, Любов Волинець,
Наталія Ішук, Світлана Луцька, Хри-
стина Навроцька, Олександра Різник,
Марта Тарнавська. „Нашим малютам“
редагує Г. Черинь. Розвага, забава —
ред. В. Андрушків. Мовна редакція —
Наталія Лівницька-Холодна.

Адреса Редакції:

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Адреса Адміністрації:

4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Річна передплата в ЗСА і Канаді \$7.00
Піврічна передплата \$4.00
Річна передплата в Англії 2½ ф. ст.
Річна передплата в Австралії 5 а. д.
Річна передплата у Франції .. 20 фр.
Річна передплата в Німеччині 15 н. м.
Річна передплата в Бельгії 250 б. фр.

Поодинокое число 80 центів

OUR LIFE

VOL. XXXI. NOVEMBER No. 10

Published by
Ukrainian National Women's League
of America, Inc.

Monthly publication except August

4936 N. 13th St.

Philadelphia, Pa. 19141

Tel. DA 4-7304

Editor: Ulana Liubovych
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States
of America \$7.00 per year, half year
\$4.00. Subscription in Canada \$7.00
per year, half year \$4.00. Subscrip-
tion in England 2½ pound sterling
per year. Subscription in Australia
5 Austr. dollars per year. Subscrip-
tion in France 20 fr. per year.

Second Class Postage, Paid at
Philadelphia, Pa.

Single Copy 80 cents

НАША ОБКЛАДИНКА

Це вже вдруге Таня Кравців проектує обкладинку конвенційної книжки. Обгортка ж бо "Пам'яткової книжки XVI Конвенції СУА була твором двох мистецьких подруг: Данусі Казанівської і Тани Кравців.

Тоді клич конвенції було взято з поезії Лесі Українки, бо було саме 100-ліття її народин. То теж і обкладинка була наче тінню різьби Лесі Українки. Теперішнім нашим кличем "Сучасне завжди на дорозі з минулого у майбутнє", тож звернулися ми до молоді професіоналістки, щоб вона приготувала обкладинку згідно з сучасними напрямками видавничого мистецтва.

Бо видавання книжок чи періодиків стало тепер мистецтвом, яке вимагає цілої сітки спеціалістів, мистців, цілої техніки із скомплікованими допоміжними приладами. Таке сталося не тільки з ділянкою видавання чи редагування. Колись був один лікар для всіх хворіб. А тепер скільки різних спеціальностей! Кожна з них вимагає окремих студій, вишколу, практики, і приладів, що з черги теж потребують вишколеної обслуги.

Мистецьке оформлювання книжок, журналів, петючок це професія, але й вона ділиться на спеціальності. Це не тільки сам рисунок обкладинки, це теж окрема ділянка писання літер, яка має уже своїх славних "літерописців", тут теж входить добір крою друку, його розміщення на аркуші, марґінесів, розміщення ілюстрацій, їх добір, кольорів, тощо. Є в цій ділянці "славні" проєктанти, які мають свій власний стиль, і їх можна розрізнити так як відрізняємо малярів, чи інших мистців плястичного мистецтва.

Замовляйте збірнички
ЗОЛОТЕ ПАВУТИННЯ
Впорядкувала М. Юркевич
— Ціна 50 ц. —
Замовляти в Централі СУА

На обгортці:

Таня Кравців: Проєкт обкладинки Конвенційної Книжки
Tania Krawciw: Cover design for Convention Book

On the Front Page:

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England
Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W. 2

АВСТРАЛІЯ:

"Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2, France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Muenchen 5, Rumfordstr. 21

Календарець СУА

9 листопада — Святочний бенкет із нагоди 25-лття і Вишивані вечерниці — 22 Відділ СУА, Чикаго, Іл.

17. листопада — розвагова імпреза — Ми з Києва і зі Львова — 43 Відділ СУА, Філядельфія

24 листопада — Ярмарок — 83 Відділ СУА в Нью Йорку

24 листопада — Показ моди в залі Шатов Роял — 101 Відділ СУА, Шикаго

14 грудня — Річні Загальні Збори — 1 Відділ СУА, Нью Йорк

5 січня 1975. — Різдвяна зустріч — 28 Відділ СУА, Ньюарк

12 січня 1975 — Ялинка — 83 Відділ СУА в Нью Йорку

"СУЧАСНЕ ЗАВ'ЯЗДИ НА ДОРОЗІ З МИНУЛОГО В МАЙБУТНЄ"

ВХОДИМО В НАШЕ 50-ЛІТТЯ

Коли буде відкрита XVII Ювілейна Конвенція Союзу Українок Америки й пролунають слова гимну США — тоді тисячі членок США переживуть цю вродисту хвилину. Її відчують Союзнянки в далекій Каліфорнії так само, як у рухливому Чікаго чи гомінкому Нью-Йорку. Це велика хвилина об'єднання для нас усіх, що творимо життя організації і пливемо в руслі її думок і настроїв.

Сотні й тисячі жінок вливалися впродовж 50 років у її ряди. Це були переселенки, втікачі чи політичні емігрантки і всі вони знаходили в її рамках кусник Батьківщини. У тих гуртах, що звуться Відділами США, вони зживалися й скріплювали одна одну спогадами, приязню і любов'ю. Спільно задумували якесь діло й виконували його і з тієї охоти й запалу виростали здобутки й осяги нашої організації. А в цій роботі наші членки дозрівали. По кількох роках вони відчували себе громадянками й будівничими нашого життя в Злучених Штатах Америки.

Сьогодні ми — велика родина. Получені не тільки вузлами спільних завдань, але спільної мети, до якої змагаємо. В ім'я того ми подарували нашій спільноті культурні цінності, як пам'ятник Лесі Українки у Клівленді, том перекладів Лесі України на англійську мову "Дух Полум'я", музейну збірку різноманітних виробів народнього мистецтва. Ми розбудували дошкільне виховання у 24-ох дитячих світличках і проробили в тому напрямку дослідну роботу. Ми поставили зразок Бюро Суспільної Опіки у Чікаго і розгорнули широку стипендійну акцію для української молоді у Бразилії. Вже 30 років видаємо жіночий журнал "Наше Життя", що досягає українське жіноцтво в різних країнах вільного світу. Ми придбали Дім США, цю єдину станицю жіночої організації у вільному світі.

Із Ювілейною Конвенцією США збігається 90-ліття українського жіночого руху. Саме у грудні 1884 р. заснувалось у Станиславові перше жіноче това-

риство. І від тієї хвилини українське жіноцтво йшло крок за кроком вперед на обраному шляху. Нам дуже приємно ствердити, що 50 років із цього шляху українське жіноцтво в Америці пройшло спільно з посестрами в Рідному Краю. Завдячуємо це в першу чергу піонеркам, які поклали підвалини під велику будову організації. Вони дали багато доказів свого прив'язання до кличів українського жіночого руху, в якого найбільш виразним є участь у Всесвітньому Союзі Українок, що заснувався у Львові у 1937 р.

Але гляньмо також у майбутнє! Воно розгортається перед нами приманливими кличами й завданнями. Наша дійсність висуває перед нас свої потреби, наше суспільство вимагає від нас постійної участі в різних ділянках. Деякі з них актуальні й пекучі і напевне промовлять до нашого серця. Але нам слід бути обережними й далекозорими у виборі наших завдань.

Поглиблюймо працю в обраних уже ділянках! Їх мусимо піднести до найкращого рівня, щоб вони відповідали вибагливим вимогам сьогоднішнього часу і могли заступити, а то й перевищити те, що пропонує довколишній світ.

Розбудовуймо оборону Рідного Краю, його культурних і матеріальних цінностей, його переслідуваних провідників, а зокрема світлих жіночих постатей, що відбувають непосильні тюремні засуди.

Впорядкуймо нашу фінансову господарку так, щоб ми створили сильну підставу для всіх своїх акцій і починів. Спрямовуймо нашу жертвенність у першу чергу на свої власні завдання!

Подбаймо про зміцнення нашої позиції у своїй власній громаді. Наше громадянство повинно зрозуміти й оцінити нашу вартість і силу. Тільки тоді зможемо розгорнути наші спосібності і здобути вплив на наше громадське життя.

Звернімось до кожної жінки у нашій громаді з закликком, щоб вона увійшла у наші ряди!

Число "Нашого Життя" за листопад повинно дійти до читачів напередодні жіночого свята: XVII Конвенції Союзу Українок Америки, яка розпочнеться в останніх днях листопада. З усіх кінців країни з'їдуться до метрополії членки СУА різного віку, організаційного стажу, різного звання, різних зацікавлень. Приїде, сподіваємося, кілька таких, які були співтворцями, чи співучасницями перших Відділів Союзу Українок Америки, приїдуть і наймолодші. Ті, які всупили у Відділи, які вже існували щоби працювати поруч старших, внести у давні Відділи свою молоду ініціативу, а теж членки молодечих секцій при Відділах або й окремих молодечих Відділів. Приїдуть, щоб обмінятися досвідом, глянути на пройдений шлях, намітити пляни та методику праці на майбутнє.

На одному з'їзді молодечої організації почули ми думку, яку дозволимо собі повторити. Промовець порівняв організацію до штафети, де один бігун передає другому паличку, але якийсь час біжать разом, поруч, аж поки цей другий не перебере палички, щоб понести й передати її наступному.

Нам теж треба думати про насупників — працівників на нашому відтинку. Наше сьогоднішнє число присвячує багато місця різним ділянкам праці, які особливо повинні цікавити молодших, хоч не чужі усім членам організації. Кожній ділянці праці старалися ми присвятити місце й увагу.

У листопадовому числі звикли ми згадувати тих, хто брав участь у визвольних змаганнях. Тим разом хочемо згадати таких, які з різних причин менше знані, або яких імена рідше появляються у друкованому слові з різних причин. Це було б доказом

невдячності, коли б їхні імена пішли в забуття. Хотілося б намовити живучих ще учасників, чи то визвольних змагань чи то підпільної боротьби, членів УПА, щоб, поки не пізно, списували свої спогади хоча б у формі найскромніших записок. Час минає, і людська пам'ять затирає сліди. У сьогоднішньому числі ми скористали з матеріалів, які збирає видавнича комісія біографічного словника. В цей спосіб ми згадаємо забутих чи менше знаних жінок-борців за волю, а рівночасно пригадаємо про одну з праць, яку взявся виконати Союз Українок. Видавнича комісія біографічного словника постала з ініціативи Івонни Рожанковської, і в її склад входять, крім неї, Любов Волинець і Світлана Луцька. Вони розділили поміж себе матеріал за літерами, але, очевидно користають з інформації компетентних людей і тих, хто про даних жінок чи справу можуть дати інформації.

Далі на кількох сторінках "молода муза" з пером, пензлем та нотами у руці.

Тоді вже на черзі проблематика більше або менше тісно пов'язана з організацією, але з поглядом вперед. Знайдете напевно матеріал для дальшої праці, міркувань, дискусій.

Це число особливе тим, що ми друкуємо його в іншій, ніж звичайно, друкарні, новою друкарською технікою при допомозі компютора. У друкарні працюють самі жінки, так що наш журнал тим разом справді "феміністичний". Ми хочемо в цей спосіб трохи надігнати час, друкуючи майже рівночасно два числа, не без цього, що новий спосіб друку створює нові труднощі, і ми самі з хвилюванням очікуємо, як буде виглядати це число. Надіємося і стараємося, щоб було гарне!

Наша обкладинка

Закінчення

Графічне оформлювання друкованого слова — це професія Тані Кравців. Про неї та її подругу Данусю Казанівську писали ми у травневому числі "Нашого Життя" з 1971 р. у статті "Мистецькі подруги". Не будемо повторяти інформацій про її студії, фахове підготування, перші праці. Тепер пішла вона у своїй ділянці далеко вперед. Працює здебільшого на замовлення, і важко їй було знайти вільний час для нас. Має постійних клієнтів, як журнал жінок-методисток "Response", дістає замовлення з різних сторін США навіть з Англії.

Про місце, яке займає серед спеціалістів цього звання говорить те, що їй доручено оформлення журналу професійного об'єднання мистців-проектантів "Society of Publication Designers Newsletter"

Таня проектує, але звичайно не виконує всього сама, деякі чинності за її вказівками виконують інші. Наприклад, рідко коли пише літери — від цього є вже інші. Привикла вона до різних технічних допоміжних улаштувань, яких ми не маємо. При тому вона дуже педантична і добачує кожну нерівність лінії чи недосконалість друку там, де неспеціалісти цього не помічають. Але вона співпрацювала з нами

виконуючи все з великим зацікавленням, зрозумінням і симпатією. На жаль не могла вона зайнятися оформленням самої книжки, а тільки дала нам вказівки, поради та намітила загальний план верстання, тобто укладу сторінок. Ну і зладила проект обкладинки, а теж жетону, який видає Головна Управа СУА, цеголок на музей, диплому-грамоти, тощо.

Можливо, дехто із старших членок буде в першу хвилину заскочений цими рисунками. Але коли приглянеться, я певна, кожний мусить побачити красу у вишуканій простоті ліній і елегантності літер. Наша обкладинка це погляд на тепер і на майбутнє!

Жінки у боротьбі ЗА ВОЛЮ

У своїй праці над "Біографічним словником визначних жінок України", зустрічаємо велике число постатей які своє життя повністю чи частинно віддали у боротьбі за волю України. Про деяких з них, нечисленних, маємо багато інформацій і ряд написаних праць. Але про більшість знаємо тільки кілька принагідних фактів, іноді лиш саме ім'я або псевдо. Ця недостача матеріялів та інформацій є лиш виявом нашої недбалости. Можна було багато зібрати даних від учасників чи живих свідків тих подій, але цього зроблено мало.

Ті всі, численні, які брали участь у боротьбі, почавши від Першої Світової Війни по сьогодні, які йшли чи з крісом у руках, чи як медичні сестри, канцеляристки, чи як зв'язкові, розвідчиці, чи ті які сиділи по тюрмах на засланнях, для себе нічого не бажали від свого народу тільки зі самопосвятою боролися за його кращу долю. Чи не заслуговують вони з нашого боку хоч на пам'ять?

З цієї причини ми починаємо серію біографічних статей про цілком забутих, призабутих, невідомих і мало відомих жінок учасниць визвольних змагань. Одночасно просимо всіх, хто міг би послужити нам інформаціями про жінок, про яких писатимемо допомогти нам.

Редакційна колегія

Віра Бабенко

Бабенко Віра

Зв'язкова повстанського штабу

Народилася у вересні 1902 р. в селі Веселі Терни Криворізького повіту на Катеринославщині в сім'ї заможних селян Івана й Марії Бабенків. Її батько брав від 1900 року активну участь у національному просвітньому русі. Бажаючи дати своїй єдиній дитині добру освіту, батьки післали Віру на науку до приватної дівочої гімназії в місті Олександрії. Тут Віра закінчила перших шість років навчання. Коли в 1917 р. в селі Веселі Терни створилася українська гімназія, Віра Бабенко переходить туди на науку та бере активну участь у процесі українського відродження. 1918 р. стає

членом та зв'язковою окружного повстанського штабу Катеринославщини, який очолив Павло Галіїв. В 1921 р., як зв'язкова повстанського штабу проходить близько двох тисяч кілометрів з Катеринослава до міста Тарнова в Польщі і передає урядові Української Народної Республіки важливі документи, зв'язані з підготуванням всенароднього повстання на Україні. Щасливо повертається з відповідними вказівками. Під час наради повстанського штабу захопили її большевики разом з провідниками повстання і закатували 7 вересня 1921 р. у Катеринославі. Віра Бабенко стала символом жінки-героїні визвольних змагань.

КЛИМКЕВИЧ, ІРИНА

Вчителька, медична сестра.

Родом Шмігельська. Народилася 1893 року в селі Балинці, пов. Коломия. Закінчила учительську семінарію у Львові. Брала участь у Листопадовім зриві. В Українській Галицькій Армії служила як медична сестра при козацькім загоні ім. Гонти в ранзі санітетного хорунжого і була комендантом санітетів при загоні. Брала участь у поході на Київ. Два рази попала

Хор. Ірина Шмігельська-Климкевич

в полон, під Брюховичами в польський, у Києві в денікінський.

Повінчалася з сотником Михайлом Климкевичем восени 1919 року у Вінниці. Була інтернована поляками і в таборі для полонених УГА у Фридрихівці біля Проскурова народився її син Роман 9 травня 1920 року.

Померла 28 листопада 1956 року у Відні. Залишила кілька оповідань та споминів, які друкувалися в журналах "Жіноча Доля", "Жінка" і в Календарях "Жіночої Долі".

БІБЛІОГРАФІЯ: Українська Галицька Армія, Вінніпег, 1958-60. т. 2. ст. 665-666 Енциклопедія Українознавства. Гаслова частина.

СОКОЛОВСЬКА, МАРУСЯ
Повстанка, отаманша повстанчого загону.

Походить з Радомишщини коло Києва, точна дата і місце народження невідомі. Після вбивства батька і малолітніх братів та сестер большевиками, Маруся і брат Ю. Соколовський створили повстанський загін, яким спершу провадив брат, а по його смерті отаманшею стала сама Маруся. Згодом вона злучилася з полковником Орликом і брала участь у зимовім поході в листопаді 1921 року, який закінчився Базаром. Після розгрому, полковник Сергій Чорній намовляв Марусю та Орлика відступати з ними до Польщі, але вони на це не погодилися. Зате допомогли полковникові Чорному разом з раненими відступити за кордон розпочавши бій з большевицькою дивізією. В цьому бою 20 листопада 1921 року Маруся разом з полковником Орликом мабуть загинули.

БІБЛІОГРАФІЯ: Луговий, Ол. Визначне жіноцтво України. Торонто, Накладом автора, 1942. ст. 227-229 Лашенко, Галина. "Із зброєю в руках". Наше Життя., лютий, 1956 ст. 32

Др. Христина Сушко серед українських вояків

СУШКО, ХРИСТИНА

Лікарка при українським війську

Родом Скачівська. Дата і місце народження невідомі. Закінчила медичний відділ Лозанського університету, а в Петербурзі склала іспит при військово-медичній академії.

В 1918 році вступила до українського війська. 5 червня 1919 року дістається до большевицького полону, з якого втікає. Була кількакратно ранена та перебула плямистий тиф. Перебула польську інтернацію в Луцьку. В 1920 році знов у рядах української Армії, в 6 Стрийській дивізії. В бою під Пергою була важко ранена. Перебувши 5 операцій у Варшаві залишилася при рештках української армії в м. Каліші.

Дата і місце смерти невідомі.

БІБЛІОГРАФІЯ: Слобожанка, Надія. "Наші визначні жінки". Ілюстрований календар-альманах "Жіночої Долі", 1927. ст. 50

ТАРАСЕНКО, МАРУСЯ.

Зв'язкова повстанчих штабів на Правобережній Україні.

Народилася правдоподібно в Києві 1903 року. Її батько, Іван Васильович, був свого часу делегатом до Державної Думи. Після революції працював над відродженням Української Автокефальної Православної Церкви. На Соборі був вибраним Секретарем Всеукраїнської Церковної Ради.

Маруся спершу вчилася в російській гімназії, а згодом перейшла до нововідкритої української гімназії в Києві.

Свою підпільну діяльність почала мабуть у 1921 році. Її завдання було нав'язувати контакт між повстанчими штабами в терені і головним штабом у Києві. У виді міхоношниця вона проходила по Правобережній Україні і нав'язувала контакт з повстанчими групами. Згодом звернуло увагу на неї ЧЕКА та вислало до неї провокатора, який видав Марусю та цілу родину Тарасенків і інших діячів. Всіх їх разом з Марусею розстріляло ЧЕКА 27 серпня 1923 року.

БІБЛІОГРАФІЯ: Луговий, Ол. Визначне жіноцтво України, Торонто, Накладом автора, 1942. ст. 224-225 Лашенко, Галина. "Із зброєю в руках". "Наше Життя", березень 1956, ст. 32

З нагоди 10-ліття 82 і 83 Відділів СУА в Нью-Йорку з найкращими побажаннями для їхньої корисної праці складаємо 30 дол. на Запасний Фонд Нашого Життя.

Управа 71 Відділу СУА
Джерзі Сіті.

З нагоди ювілейних святкувань СУА пересилаємо дарунок у сумі 50 дол. на Запасний Фонд Нашого Життя, і бажаємо Вам дальших успіхів у вашій корисній праці. Щастя Вам Боже у всіх починах і ділах!

Управа 97 Відділу СУА
ім. Марусі Бек, Бофало.

АЛЛА ГОРСЬКА

*Світлим добрим духом вона пройшла
між нами з вірністю неофіта, що
раптом знайшов землю і віру предків...*

(Напис на могилі Алли Горської)

В останньому десятиріччі перед нашими очима пересунулось багато талановитих, відданих людей — творців українського Відродження 1960-их років. З напруженою увагою слідкувала українська еміграція за їхніми змаганнями, переживала їх успіхи та невдачі — повні почуття гордості, що Україна дала світові нове покоління, яке наперекір своєму збайдужнілому зрусіфікованому середовищу повернулося до джерел української духовності, глибоко зачерпнуло цілющої сили та понесло новий дух оновлення по українській землі.

У перших рядах цих важких зарисовується мужня постать художниці Алли Горської, яка "не зважаючи на 'добрі' чи 'лихі' часи, наполегливо шукає тієї, єдиної для кожного, своєї дороги, на якій найбільше прислужимось Україні".* Її життєвий шлях відтворено на основі фрагментарних відомостей, які дійшли до нас шляхом самвидавного журналу "Український вісник" та з приватних листів.

Алла Горська народилася 18 вересня 1929 р. в Ленінграді в українській зрусіфікованій родині. Після війни її батьки переїхали в Київ. Тут батько Алли влаштувався на працю в київській кіностудії на посаді директора. В Києві Алла студіює в художньому інституті, який з відзначенням закінчує, та виходить заміж за однокурсника інституту, художника-малювача Віктора Зарецького. Внедовзі молодому подружжю народився син Олесь.

У мистецькій діяльності Алла виявила себе як монументалістка. Займається оформленням фасадів і

інтер'єрів театрів, клубів тощо. Вона співавторка мозаїчних панно в Донецькій експериментальній середній школі ч. 5. Працювала також у Жданові й Краснодарі. Алла відзначалася особливо в ділянці мозаїки. Своїми монументальними творами заробляла на прожиток. У своїй особистій творчості Алла схилилася до заборонених у Радянському Союзі "модерністів". Вона малювала картини різних жанрів, тем, манер.

Алла стає одним з послідовних і відважних активістів українського національного відродження, яке охопило молодше покоління творчої української інтелігенції Києва на початку 1960-их років. Вона винаймає приватного вчителя, з яким вивчає українську мову, і переходить на цю мову у щоденному житті. 1961 року стає одним з організаторів клубу творчої молоді. Її обирають заступником голови цього клубу. Клубові віддає вона свої сили, кошти і притулок у власній хаті. Клуб був розв'язаний радянською владою в 1964 р.

у 1964 р., разом з художниками Людмилою Семикіною, Панасом Заливахою та Галиною Севрук, Алла виготовила Шевченківський вітраж у вестибюлі Київського університету. На вітражі була зображена гнівна постать Тараса Шевченка, який захищає скорбну жінку-Україну, а у високо піднятій руці тримає книгу. На вітражі були слова "Возвеличу малих отих рабів німих, а на сторожі коло них поставлю слово". Мистці наполегливо працювали над виготовленням вітражу день і ніч. Доводилось навіть ночувати на риштованні. Ректор Київського університету І. Швець оглянув твір і наказав його знищити, не показавши його комісії художників і письменників, яку брутально вигнав з університету. За цей твір Аллу виключено із Спілки художників України.

У 1960-их роках Алла повністю посвячує себе громадській праці. Вона виступає скрізь, де були пошуки, змагання, де були найвищі принципи і ідеали, незалежно від того, чим би це їй не загрожувало. Наприкінці 1965 року після арешту великої групи української інтелігенції, Аллу Горську допитували органи КДБ** як свідка в справах Я. Гевреча, Є. Кузнецової та О. Мартиненка і І. Русина. Ніяких свідчень не давала і вела себе принципово до кінця. Їздила до Львова в 1967 р. на суд Вячеслава Чорновола і написала разом з групою киян протест проти незаконного суду. Писала індивідуальні та колективні протести до вищих інстанцій влади, протестуючи проти свавільної поведінки представників влади на Україні. Брала участь в розповсюдженні творів Самвидаву, в організації літера-

турно-мистецьких вечорів, у зборі коштів на взаємодопомогу тощо. Вона завжди вмiла і хотiла допомогти тим, у кого горе, кому потрібно було подати безкорисну допомогу й моральну пiдтримку.

Смерть наспiла до Алли несподiвано. 28 листопада 1970 р. в будинку свекра, 70-лiтнього Зарецького, в мiстi Васильковi бiля Києва убито 41-рiчну Аллу Горську. Вбивником був офiцiйно проголошений свекр, який вбив її молотком. Усвiдомивши свiй вчинок, покiнчив з собою на залiзничiй колiї бiля мiста Фастова, де його знайшли iз вiдрiзаною головою. Тому, що обставини i причини вбивства не зовсiм з'ясованi, виникають припущення, що смерть Алли це полiтичне вбивство активної громадянки для залякування iнших.

Похорон Алли Горської вiдбувся 7 грудня 1970 р. Цього дня в її майстернi була влаштована виставка її художнiх праць. Це була перша i остання персональна виставка Алли; при життi вона особистих виставок не мала, i її твори нiколи не експонувалися на збiрних виставках. Майстерня вся була прибрана вишивками, кiцями, калиною i барвiнком. В центрi висiв автопортрет Алли в терновiм вiнку з калиною. Пiд портретом на полотнi в рамках золотими буквами вимальований напис: "Свiтлим добрим духом вона пройшла мiж нами з вiрнiстю неопiта, що раптом знайшов землю i вiру предкiв. Слава людинi — художницi, що була для нас втiленням мужности, сумлiння i рiдкiсної вiдданостi людям". Це полотно було встановлено опiсля на її могилi. Тiло Алли не дозволено ховати на київському Байковому цвинтарi, де похованi дiячi української культури, i її поховали на новоствореному цвинтарi — на пустирi за мiстом. Домовину спустили на вишиваних рушниках друзi в яму. Представник Спiлки художникiв України виголосив коротку суху

Д. Казанiвська рис. вуглєм "Зв'язкова"

МОЛОДА МУЗА

Цих кiлька сторiнок нашого листопадового числа ми присвятили молодим, якi служать музi, а точно кажучи музам, бо ж є тут такi, що пишуть i тi, що рисують, грають, компонують. Очевидно, це тiльки декiлька, бо напевно є ще бiльше наших

промову i на тiм хотiли похорон закрити. Друзi покiйної на це не погодилися i прощальнi слова виголосили: учитель Олександр Сергiєнко, лiтературний критик Євген Сверстюк, поет Василь Стус i вiд львiв'ян iван Гель. Шiсть пiсень вiдспiвав хор Гомiн, в тому числi "Реквiєм" написаний керiвником хору Леопольдом Яценком та присвячений Аллi.

"Не стало мужньої принципової громадянки — незрадливої дочки українського Вiдродження 60-их рокiв".

*Гель, iван: "Виступ на похоронi Алли Горської". Український вiсник, випуск 4, сiчень 1971, стор. 28.

**КДБ — Комiтет Державної Безпеки — полiтична полiцiя

молодих i зовсiм молодiньких дiвчат, якi заслуговують на те, щоб їм вiддати мiсце на сторiнках нашого журналу. Ми мiстимо твори i iнформацiї про тих, якi нам були вiдомi й доступнi. Вiтаємо їх на наших сторiнках i очiкуємо їхнiх дальших успiхiв! Хай музи їм служать i хай вони служать музам!!!

ДАНУСЯ КАЗАНIВСЬКА

Була вона однiєю з тих, що проектували обкладинку Конвенцiйної книжки XVI Конвенцiї. Ми писали про неї у нашому iнтерв'ю "Мистецькi подруги". Пригадуємо, що Дануся закинчила Фiлядельфiя Каледж оф Арт i спецiалiзувалася в дiлянцi графiки i мистецтва (файн арт).

Працю по своєму фаху починала у Нью-Йорку у видавництвi одного економічного журналу, опiсля перейшла працювати до центрального бюра "Юнайтед Фанд", де з мистецького боку проектувала рiзні афiшi, памфлети, та перiодичнi журнали. Тепер працює у видавництвi армiйського журналу "Тайм" у Вашингтонi на становищi

асистентки арт директора. Образ "Зв'язкова" нарисувала вуглем під вражінням оповідання матері Олени про функцію зв'язкової Краєвої Екзекутиви ОУН між Львовом а Перемишлем зимою 1939/1940 рр.

ЛЮБА МАЗЯР

Люба вже декілька разів ілюструвала оповідання та рисувала віньетки для "Нашого Життя". Вона закінчила студії у Пратт Інституті в Брукліні Н. Й. у лютому 1974 р., Graphic Design. Остання її праця для здобуття ступеня Bachelor of Fine Art це була книжка, яку повинна була написати, а теж оформити, тобто зілюструвати, розмістити рисунки і т. д. Словом від початку до кінця мав це бути її твір. Люба написала це оповідання у двох мовах, по-англійськи і по-українськи. Книжка називається "Кенгуру Поритко" — (подія без кінця). Люба застерігається, що вона не мала на думці нікого, коли подала назву Поритко. Нам дуже подобається так оповідання, як оформлення книжки. Містимо поменшену ілюстрацію та короткий виняток з неї. В англійській частині містимо проєкт запрошення на весілля, яке Люба зробила для своєї сестри.

КЕНГУРУ ПОРИТКО

ЛЮБА МАЗЯР

— Сядьмо під тим кавчуковим деревом, — сказав Поритко.

— Алеж мій повітроплав... Чи не можеш зрозуміти? Мій повітроплав!.. — крикнула я в розпачі.

— У житті не те важливе, що хочемо мати, але те, які ми є, — відповів Поритко. Його голос був спокійний і лагідний. Пригадав мені бамбукові палички, які вішають на стелі веранди, а літній вітер грається ними, і вони тихенько дзвенять.

— Слухай, — сказав кенгуру, схиливши голову, а після короткої перерви він продовжував:

— Тільки серцем можна від-

чути те, що істотне в житті.

Якусь хвилину Поритко сидів мовчки і це непокоїло мене. Що ж це таке, до чого треба прислухуватися, відчувати? Я питала сама себе і раптом заявила:

— У той час, як я проходжуся із грубохвостим кенгуру, мій повітроплав може вибухнути, якщо гілля дерев сильніше його притиснуть.

У мене було враження, що Поритко вповні свідомий мого палкого хвилювання, однак не стався заспокоїти мене. Мені важко було повірити, що може існувати хтось або щось таке, як цей кенгуру, що не співчуває мені, коли судьба кинула мене в цю велику, незнану країну. Дикі питання родилися в моїй голові: невже ж це мрія чи дивний сон? Чи це моя уява грається зі мною, а чи це справді реальна пригода? Хто ж такий цей Поритко?

Нагло огорнуло мене неокреслене почуття, коли Поритко звернув на мене погляд

своїх темних очей.

— Слухай, — сказав кенгуру, неначе детально розглядав усесвіт у своєму умі, наче шукав таємної розв'язки створення самого життя.

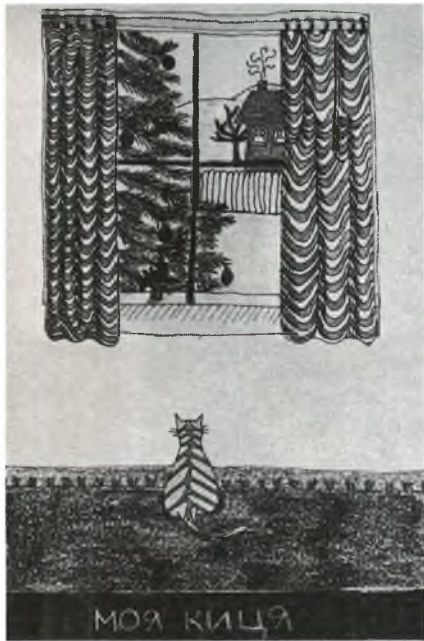
— Прислухайся, як птахи виспівують перед світанком... Слухай, як листя кавчукового дерева грається з вітром... Прислухайся музиці потоку, що спадає по каменях...

Ці звуки зливалися: і пташині співи, і шелест дерев, і журкіт струмочка — перетворювалися у якусь дивну мелодію, щораз тихшу і тихшу. Поритко продовжував:

— Але найкращий звук-мелодія — це любов і добра воля.

Вперше я старалася зрозуміти його слова, його приховану філософію життя. Вперше я хотіла уважно слухати, що б він не казав, але як тільки я ввійшла в цей настрій, він раптово встав і сказав:

— Ходім подивитися на твій повітроплав!

ІРИНА ОРИШКЕВИЧ

Малюнки Ірини Оришкевич звернули нашу увагу на виставці дитячої творчості, яку традиційно влаштовує 64 Відділ США у Нью-Йорку. Рисувала вона їх, коли мала 14 літ (тепер їй 15). Зацікавила нас тематика: ця "особа, що жде на свій чек суспільної опіки" (велфер) — це мала соціологічна студія. А яка композиція і цього і других малюнків, от хочби "моя киця", яку містимо. Скільки уяви, і яка здібність спостерігати і передавати одне і друге. Показується, що малювання це для Ірини тільки відпочинок, а не головиний предмет зацікавлення. Відпочиває вона теж при ручних роботах, н. прим. тче килим. (Може побачимо його на наступній виставці). Головно, крім загального навчання (1-рікгайскул) займається Ірина балетом. Вчиться в класі Ballenchine в School of American Ballet. Її мама розкажує, що Слава Геруляк радить вчитися спершу балету, бож до цього мистецтва треба привчатися замолоду. Якщо малювання переможе і потягне Ірину, все ще має час до нього вернуться. Побачимо, що у Ірини сильніше!

ЧОРНЕ МОРЕ 1971

хвилі
гомонять минулим
синім небом огортаються
щитом сонця обороняються
шепчуть таємниці
несказанні
незнані
невимовлені

про скарби
в льохах темних
глибин води
сховані
стережені
щоб ніхто не бачив
щоб ніхто не знищив

накривають китайкою
колихають до сну синього
поринаю я в минуле

море оживає
і пливе козацька пісня
чайка виринає
друга
третя
жупани яскраві
корогви
шаблі
блискають на сонці

хвилі
шепчуть історію
півголосом шепчуть

1972

УЛЯНА БЛИЗНАК

Уляні Близнак 22 років. Вона студіювала англійську і російську мови на Нью-Йоркському Університеті, а тепер готується до магістерського диплому з англійської літератури. Вірші пише від давна, а друкувалися вони у журналі "Юнак", "Сучасність" а теж увійшли до збірки творчості молодих "Контрасти". Цей вірш який містимо був уже друкований, але Уляна обіцяла прислати нам новий, ще ніде недрукований. Чекаємо!

Лідія Артимів піаністка

ЛІДІЯ АРТИМІВ

21 жовтня ц. р. у Нью-Йоркському Метрополітальному Музеї відбувся концерт молоді, 20-літньої піаністки Лідії Артимів з Філядельфії. Своєю грою, яку характеризувало музикальне, прецезійне виконання вона очарувала присутніх. Її техніка і інтерпретація подивугідна! Лідія закінчила Філядельфійську Музичну Академію в класі проф. Джері Граффмана. Була вона лавреаткою шопенівських конкурсів: молодих піаністів у Бофало в 1969 р. та костюшківської фундації у Нью-Йорку. Виступала з філядельфійською, боффалівською і кантонською симфонічними оркестрами. Крім цього виступала з речіталами в Марлборо і Філядельфії.

Її виступ у Нью-Йорку був першим в тому місті, але треба надіятися що це був початок, бо залишив він у слухачів не тільки глибоке враження, але і радісне очікування на її дальші успіхи.

КСЕНЯ ОЖЕЖИНСЬКА

Студентка Temple University, на другому році. Студіює етнічну пресу. Працює в редколегії американської газети Ethnic America. Минулого року досягнула найвищій почесний пластовий ступінь гетманської вірлиці. Вже другий рік помагає в редколегії пластового журналу "Юнак". Виконує виховну працю в Пласті. Закінчила 19 літ. Містимо її вірш.

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛИСТОПАД, 1974

■ ■ ■

В перелеті мені ти цю пісню
співала;
і в тайнах несповнених мрій ти
тримала,
Мов свічку пригаслу у смугах ночі
—
Об неї тулилась в своїй розкоші.

Ця пісня-це спомин, це відгук
надій
Придушена тільки, нездійсненість
мрій,
Розспівана в мить; на крилах лети.
Розсічена, красна, не досягла б
мети
Без гомону літ із скали відбиває,
Цей гомін — це пісню свою він
співає.
Без лету років, що на зустріч
збира
Всі тайні хвилини, незрозумілі
слова.

13.X.1974

Ксеня Одежжінська

ХРИСТЯ КОЛЕНСЬКА

Христі 20 років. Вона студіює в Сітен Голл університеті англійську літературу і журналістику. Її писання друкували: "Свобода", "Сучасність", "Юнак", "Народна Воля", журнал "Рідна Школа", пластовий журнал "Дружба", а теж у збірці "Контрасти" та еспанською мовою у перекладі Віри Вовк в збірці поетів Contare.

НАШІ ДЕБЮТАНТКИ

Ліля Костела, донечка Йосифа і Александри, народилася в Німеччині. До Америки приїхала з батьками бувши чотирилітньою дівчинкою. Початкову школу українознавства закінчила в Елізабеті у школі св. Володимира. Середню освіту здобула в Бетин, а вищу в Кейн університеті, де студіювала педагогію. Вже чотири роки як вчителює в українській суботній школі. Тепер досягла своєї мети і цього року розпочала вчителювати в школі св. Володимира в Елізабеті.

Дорогій донечці бажаємо багато щастя у вибраній кар'єрі.

Батьки і сестра

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛИСТОПАД, 1974

Христя Коленська

КВІТКА

Чому ти, квітко
так всміхаєшся
під соковитими поцілунками
бурштинних уст сонця?
Чому ти, квітко
так тремтиш
під тендітними обіймами
блакитних рамен вітру?

Чи ти знаєш
що усміхнене сонце
закриє свої повіки
під сльозою
першої сніжинки,
що вітер
вдме в твої уста
запах зимових криг?

Так, я знаю,
відповіла квітка,
що сірі хмари
осінніх листків
закриють очі сонця,
і моя голівонька спаде
до замерзлої трави.

Я знаю,
що осінні дощі
змиють мої пелюстки,
і що вітер
схопить горло
льодовими кігтями.

Але хоч краса
скоро в'яне
і тьма звисає
із чорних галузь,
коли осінній вітер
розчісує своє тьмяне волосся
жовтим гребінцем,
тепла пам'ять
хвилини краси
розтоплює муку і розпач
замерзлих пелюстків.

Бо без іскри краси
життя ніщо, лиш
заспаний клубок
сірих днів.

*В очікуванні на чек суспільної опіки.
Маль. Ірини Оришкевич
Picture — Irene Oryshevych (14)*

З уже приготованих матеріалів до сторінок "Молода Муза" ми були примушані відложити до наступного числа — дуже цікаві твори в тому композицію Юліяни Осінчук і рисунок Марти Коленської і інші.

П'ятдесятиліття зобов'язує!

(Відкритий лист делегаткам Ювілейної Конвенції СУА)

Український Народний Союз — як усім нам добре відомо — це найбільша, найбагатша, найбільш впливова організація українців в Америці. При всіх оцих суперлятивних часта забуваємо, що УНС — це звичайне братське асекураційне товариство. В Америці є чимало велетнів у світі асекураційних товариств, але впливи на громадське і культурне життя нашої країни таких установ, як Пруденшал Іншуранс Кампані чи Іншуранс Кампані оф Норт Америка, ніяк не можуть рівнятися з впливами УНС на життя української америконської спільноти. Важливим фактором у цій ролі УНС в нашій громаді є не лиш його порівняно велика фінансова сила, але й факт, що УНС є власником і видавцем найстаршого в світі впливового українського щоденника. Не велике щастя для української громади в Америці, провідники УНС вже в ранні роки його існування зрозуміли, що на їхніх плечах лежить не лиш турбота про фінансове забезпечення своїх членів і їх родин, але й служіння широкій громаді українців в Америці. Історичним було рішення видавати не асекураційний бюлетень для членів, не орган товариства, що в ньому на першому плані перегляд діяльності відділів на місця, але загальний український щоденник, в засягу якого є не тільки праця самого УНСоюзу, але життя всієї української громади в Америці, життя українців на батьківщині і закордоном, важливіші події і процеси, що проходять в Америці та в інших країнах світу. Чи подобається комусь щоденник "Свобода" чи ні, ігнорувати цієї газети та її впливу не може ніхто, а для дослідника життя українців в Америці "Свобода" завжди мусітиме служити перводжерелом.

Союз Українок Америки — найбільша жіноча українська організація у вільному світі —

завершує цього року своє п'ятдесятиліття. За своїм віком, за стажем громадської праці, за кількістю членів, СУА — це одне з найсильніших українських товариств поза межами України. Провідні люди цього нашого товариства вчасно зрозуміли величезну роллю і вагу преси і тому орган СУА, місячник "Наше Життя" міг недавно з гордістю відсвяткувати своє тридцятиліття.

Сьогодні журнал "Наше Життя", що виходить тиражем близько 5,000 примірників, є найпоширенішим українським місячником в Америці. Його читають і передплачують не тільки члени СУА, але й жінки, що не є членами цієї організації, його читають, а навіть співпрацюють з ним теж і чоловіки.

Все таки журнал був від початку і залишився досі передусім органом організації. Кількість місця присвяченого організаційним справам — комунікації централі з відділами, закликам, звітам і хроніці — займає у журналі пропорційно найбільше місця.

Українська громада в Америці боляче відчуває потребу доброго і цікавого популярного журналу, що в ньому можна було б знайти віддзеркалення нашого щоденного побуту, дискусію на актуальні теми з життя, практичні поради й інформації, культурну й відсвіжуючу розвагу. Яюсь малою мірою заспокоює ці потреби громади "Наше Життя" таке, яким воно було і є досі. Але тільки малою мірою. Надмір організаційного матеріалу в журналі відстрашує багато потенційних читачів і передплатників. Як показує проведена недавно анкета, на хроніку і звіти відділів нарікають навіть передплатниці, що є активними членами СУА.

На Союз Українок Америки в час його Ювілейної Конвенції звернені очі всієї української громади. П'ятдесятиліття не тільки приносить почесні — воно і зобов'язує Чи заслужена,

випробувана 50-літнім досвідом організація не могла б дозволити собі на шляхетний жест — поставити на службу громаді справжній загальний журнал — не тільки для членів СУА, не тільки навіть для української жінки, але і для цілої української родини? Чи ж суто організаційних справ — повідомлень, звітів, хроніки — не можна схопити окремими і куди менш коштовними циклостилєвими бюлетенями?

Шляхетний жест був би не зовсім безкорисний. Він приносив би Союзові Українок регулярні дивіденди в майбутньому. Впливи і престиж СУА в українській громаді піднесли би на вищий рівень, а це в свою чергу могло б спричинитися до зросту членства. Журнал напевно знайшов би більше передплатників і покупців, а це вплинуло б корисно і на його фінансову базу.

Щоб задум такий перевести в життя не потрібно ні революції в організації, ні кардинальних перемін в адміністрації чи редакції журналу. Треба лиш щоб конвенція ухвалила відповідну резолюцію, підтримуючи й одобрюючи загально-громадську настанову редакційної політики "Нашого Життя".

Марта Тарнавська
член 43 Відділу СУА
та член Редакційної Колегії
"Нашого Життя"

ДОБРА ВОЛЯ!

Таня бере до забави улюблену скляну вазу мами. Упімнення і перестороги баби не помагають. По хвилині чуємо бренькіт скла. Ваза в черепках.

— Бачиш, Таню, що ти зробила!

— А я так старалася не збити, а вона таки збилася — спокійно відповідає Таня.

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

Опрацювала Світлана Луцька

УКРАЇНА

• Експедиція секції археології обласного Миколаївського відділу українського товариства охорони пам'яток історії та культури спільно з групою Одеського археологічного товариства недавно зробила цікаве відкриття при розкопках кургану біля села Солдатське, Вознесенського району. У розритій могилі знайдено рештки жінки-воїниці з часів V-VI ст. до Христа. Старовинна амазонка мала біля себе верхів'я стріп і списів, частини зброї і фрагменти чорнолякованого посуду, з якого в ті часи пили вино. Знайшли при ній також поліроване дзеркало. Учасники експедиції схилиються до погляду, що натрапили на могилу мітологічного славного, проте історично недоведеного роду амазонок.

• У Львові діють постійні Міжреспубліканські дворічні курси дипломованих закрійників-модельєрів і перукарів-модельєрів вищої кваліфікації. Перший рік навчання це теоретичні предмети, другий рік — практичні заняття. Це єдина школа в Радянському Союзі, яка після дворічної науки дає диплом вищої освіти з правом працювати на інженерній посаді.

• У київському видавництві "Наукова думка" появилася в 1974 р. праця Тетяни Рудої п. з. "Іван Франко — дослідник слов'янського фольклору". Це спроба зведення й аналізу великих та

різномірних матеріалів І. Франка, які були друковані наприкінці 19-го та початку 20-го ст. в періодичній пресі різних слов'янських країн. Авторка теж приділяє увагу і. Франкові — перекладачеві південнослов'янського фольклору на українську мову та його порівняльним дослідженням народної творчості слов'ян. Книга має 154 стор. Наклад: 2,200 примірників.

СССР

• Дружина академіка Андрія Сахарова, Олена Боннер, повідомила закордонних кореспондентів у Москві про намір створити фонд допомоги дітям політичних в'язнів у Радянському Союзі. Основу фонду творитимуть 150 тисяч французьких франків, що їх Сахаров отримав як премію ім. Чіно Дель Дюка.

КАНАДА

• У пансіоні для старших ім. І. Франка в Торонто проходив 16-22 червня 1974 р. "Тиждень пошани старшим", який ініціювала директорка пансіону Євгенія Пастернак. В тому часі мешканці пансіону приймали в себе гостей, влаштовано їм різномірну розвагову програму та брали участь у виставці ручних робіт мешканців домів для старших у Торонто.

США

• Заходом Комітету Українських Жіночих Організацій відправлено 6 жовтня 1974 р. в Нью-Йорку в церкві св. Юра панахиду за душі 500 жінок-в'язнів, які 20

років тому згинули під московськими танками у концтаборах Кінгіру. Після панахиди відбулася жалобна академія. Доповідь Галини Лащенко відчитала д-р Софія Карпінська. В мистецькій частині програми виступали — оперова співачка Марта Кокільська та дівочі ансамблі СУМА.

КАНАДА

• 10 жовтня 1974 р. померла в Торонто на 85 році життя доктор геології Галина Закревська. Покійна була дійсним членом УВАН і НТШ та автором низки наукових праць з геології України. Перед Другою світовою війною була професором Київського державного університету, Київського геологічного інституту, а також директором Геологічного музею при Академії Наук у Києві.

США

• Нью-Йорк. 20 жовтня відбувся концерт солістки Київського театру, опери і балету Белли Руденко. Співачка виконала низку класичних арій Белліні, Донісетті, Моцарта та українські пісні і романси в обробці Лесі Дичко, Кос-Анатольського, М. Кропивницького та інших. Перед будинком Карнегі Гол де відбувався концерт, українці демонстрували в обороні Валентина Мороза, закликали бойкотувати концерт та роздавали інформативні летючки. В часописі Нью-Йорк Таймс появилася рецензія на виступ співачки.

МИСТЕЦЬКА ЧИ НЕ-МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА

Одним з головних завдань організації Союзу Українок Америки є зберігати і продовжувати традиції наших предків серед української спільноти на еміграції, як також запізнавати чужинців з нашими культурними надбаннями.

Нищення української культури впродовж віків, яке набрало особливо загрозливих форм у двадцятому столітті, оборона культурних пам'яток деякими діячами культури, яка доходила до самопожертви (Данило Щербаківський "Наше Життя", червень 1974), а в наші часи героїчна постава Велентина Мороза і інших, кладе на нас ще більший моральний обов'язок захоронити фрагменти культурної спадщини привезеної нами, чи нашими батьками до цієї країни.

Переглядаючи українські часописи і журнали часто зустрічаємо описи, світлини з різних виставок організованих передусім членками СУА не лише серед української громади, але не раз також по американських бібліотеках, музеях, університетах. Явище позитивне, бо воно вказує, що українські жінки і надалі залишаються носіями традицій так, як це було в минулому. Але треба пам'ятати, що такі виставки, покази не лише репрезентують певну жіночу організацію, а передусім культуру цілого українського народу. Тому такі імпрези повинні бути відповідно підготовлені.

Влаштування виставок це окрема мистецька ділянка. Фахівці того діла вивчають певні засади, техніки, які уможливають їм скомпонувати виставки в професійний спосіб. Тут подаємо декілька основних запитань, які допоможуть в організованні виставок:

РОДИ ВИСТАВОК

1. Який рід імпрези планується? (концерт, показ моди, виставка)

Виставка може бути:

- а. народного мистецтва
- б. прикладного мистецтва
- в. образотворчого мистецтва, і т. д.
- г. комерційної продукції

2. Для якої публіки є призначена імпреза?

(української, чужинської, мішаної, молоді, старших і т. д.)
Приблизна кількість відвідувачів.

3. В якому приміщенні ця імпреза відбувається?

Якщо це виставка експонатів, треба знати такі факти.

а. Які предмети будуть виставлені?

1а. тривимірні (скульптура, кераміка, печиво, книжки)

2а. двовимірні (картини, рисунки, світлини, тканини)

б. який розмір площі? Чи можна вживати стіни?

в. на чому будуть експонати виставлені? (столи, п'єдестали стіни)

4. Яка ціль імпрези? (едукативна, інформаційна і т. д.)

5. Якщо це виставка — чи організатори мають експонати чи мусять їх збирати?

6. Скільки є осіб до помочі? (до збирання експонатів, влаштування виставки, розбору виставки, транспортування експонатів, джурів у часі виставки)

7. Хто покриває кошти виставки?

ВІДПОВІДНІ ЕКСПОНАТИ

Виставка народного мистецтва є найбільше популярним родом імпрез. Організатори тих виставок повинні знати, що таке народне мистецтво, і які експонати підходять під цю категорію. Означення "народне мистецтво"

відноситься до предметів створених нашим народом до початків 20-го століття. В деяких випадках правдиві предмети народної творчості продукуювані до 2-гої світової війни. Але, назагал, індустріалізація, дешевий фабричний продукт, впливали негативно на розвиток справжнього народного мистецтва вже на переломі 20-го століття, або скоріше.

Предмети народного мистецтва мають характер ужитковий (одяг, посуд) або релігійно-обрядовий (рушники, писанки, ритуальне печиво, і т. д.), ніколи виключно декоративний. Навіть орнаментика і кольорит на різних предметах мали первісно символічно-магічне значення: охороняли людей від злого.

Предмети, які підходять до виставки народного мистецтва, це речі привезені з дому, виконані нашими селянами, чи народними майстрами найпізніше до 2-гої світової війни.

До предметів продукуюваних вже після 2-гої війни в Україні треба підходити дуже обережно. Більшість з них вже затратило суто народній характер через масову продукцію, нечистоту стилю, зміну кольорів. Деякі з тих предметів можна зарахувати до категорії прикладного мистецтва.

Основною цією прикладного мистецтва є його декоративність. Воно може бути базоване на народньому мистецтві. Певні елементи народного мистецтва, як вишивки на сорочці є перенесені на предмети сучасного вжитку, які мають виключно декоративну функцію, як серветки, подушки, драперії, або сучасний одяг. В процесі такої трансформації функція і символічне значення вишивки затрачується. Натомість є підкреслена краса даного мотиву, його естетична вартість. Якраз

такі предмети дуже часто виступають на виставках як приклади народного мистецтва. В дійсності вони повинні бути зараховані до категорії прикладного мистецтва.

Є ще одна категорія предметів, яка також попадає на виставки народного мистецтва, а це українська комерційна продукція. Це предмети продукуювані масово (друковані обруси або "вишивана" порцеляна). До цього додають елементи народньої творчості в невідповідний спосіб.

Треба пам'ятати, що кожний матеріал має свій орнамент, який впливає з характеру самого матеріалу. Вишивка має свій притаманний характер, який відповідає тканині та її місце є виключно на полотні. Відбиваючи живцем вишивковий орнамент на полотні, кераміці, писанці, плястику, скляних прикрасах на ялинку, свічках, порушується суть українського народного мистецтва. Кожний з вище згаданих матеріалів має свій орнамент, який йому найкраще відповідає.

Продуктами, які також підходять під категорію комерційної продукції з огляду на спосіб виконання, є т. зв. трипільська і гуцульська кераміка. Застосовується тут спосіб масової продукції, тобто виливається керамічну посуду з форм.

Українська кераміка має багатотисячну традицію. Керамічне ремесло вимагає довголітньої практики, великого знання і мистецького хисту. Головним знарядям, яким послуговується гончар, є гончарський станок, часом він формує посуд руками (техніка формування трипільського посуду). Сьогоднішній комерційний підхід до продукції т. зв. народньої чи історичної кераміки, або інших предметів, свідчить про великий культурний занепад серед нашої суспільності.

На жаль, цього роду продукція є досить широко практикована серед українського жіноцтва, яке в добрій вірі її також пропагує серед молоді, думаючи, що тим підтримує традиції української народньої кераміки. В

дійсності результат є протилежний. Лише подумати: колись в Україні, 5 тисяч літ тому трипільські жінки своїми руками створили шедеври, якими світ милується й досьогодні!

Самозрозуміло, що керамічні продукти виліпані з форм не надаються на виставки, які репрезентують українську культуру. Хіба, що хтось організує виставку українського немистецтва!

РОЗЛОЖЕННЯ ЕКСПОНАТІВ

Коли вже заплановано рід виставки, зроблено відповідний вибір експонатів, настає остання фаза, а саме властиве розложення всіх виставкових експонатів.

Добре організована виставка ніколи не є переладована експонатами. Кількість предметів повинна бути заделегідь обдумана у відношенню до простору. Треба вистерігатися додавати експонати в останню хвилину, бо це порушує баланс та ефективність цілої виставки. Часто організатори виставок є помилкової думки мовляв чим більше покажеться експонатів, тим краще наша культура буде представлена. Звичайно створюється протилежний ефект. — Замість естетично розложених предметів — загальне враження базарного станку з накопиченим крамом.

В укладанні експонатів треба пам'ятати наступне:

1. Кожний експонат є рівновартим, тобто не можна вживати одного експонату як тла для іншого, (напр. на тлі килима розвішені образи, хрести, серветки, мапи і т. д.). Килим є експонатом сам у собі, який треба бачити в цілому.

2. Експонати повинні бути вживані відповідно до своєї цілі. (Не слід накривати стола ліжником, а на ньому розкладати ще інші предмети).

3. Тканини, чи вишивки, які мають горизонтальний або вертикальний орнамент, не повинні бути завішувані наскіс, або як драперія. Взагалі треба вистерігатися вішати щонебудь наскіс, бо це надає виставці непрофесійний, аматорський характер.

До накриття столів, стін, на яких мають бути приміщені експонати найкраще вживати матеріали нейтрального кольору. Залежно від можливостей можна взяти під увагу такі елементи, які створюють спеціальні ефекти на виставці.

1. Звук. Вживання відповідної музики награної на магнетофонній стрічці.

2. Світляні ефекти. Відповідно розложені рефлектори додають плястичности експонатам.

3. Вживання прожекторів для висвітлення прозірок з різних ділянок української культури.

4. Урухомлення деяких елементів з допомогою спеціальних машин. Але треба бути дуже уважним, щоби не створити "атмосфери" "department store".

Є багато різних можливостей і способів, щоб зробити виставку більш цікавою та привабливою. Хто тими справами цікавиться, може багато навчитися з цієї ділянки лише відвідуючи виставки і музеї.

Також в кожній місцевості є мистці, або студенти мистецтва, які вивчають цю ділянку і які напевно не відмовляться допомогти своїм знанням у влаштуванні виставки. —

Наші Діти

ПЕРШИЙ ІСПИТ СОВІСТИ

Бабуся оглядає з дітьми нову книжку "Українська Ікона" Гординського. Малі заінтриговані образом Страшного Суду.

А що то? — питаються. Баба пояснює:

"Колись прийде Бозя, збере всіх людей і буде ділити. Ті, що були добрі і чемні, підуть праворуч, а нечемні — ліворуч.

Таня на хвилинку задумалася, а тоді рішуче каже:

" — То мене будуть мусіли поділити надвоє, бо я часом була чемна, а часом нечемна".

ПОТРІБНО ГРОМАДСЬКИХ УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕК!

Не раз бувало вже за людської пам'яті, що для дослідника історії культури було доступне тільки одне документальне джерело: каталог неіснуючої вже бібліотеки. На основі бібліотечних каталогів, що заціпили в катаклізмах століть, історики робили висновки про культуру цілої доби. І так напр. Михайло Грушевський, досліджуючи культуру України 16 століття, багато місця їй уваги присвятив аналізі бібліотечних каталогів того часу: виготовлений 1557 року у Супрільському монастирі на Київщині каталог, що включав 215 рукописів і декілька друкованих книг, дає йому можливість змалювати цікавий образ релігійного, наукового, літературного та культурного життя тих часів.

Бібліотеки є найкращими показниками культури, бо вони віддзеркалюють її в усій її багатогранності. Загальні книгозбірні, що за пляном колектують видання з усіх ділянок людського знання — це дзеркала, що в них можна побачити культурне обличчя нації.

Небагато таких дзеркал серед українських поселенців в Америці, і цей факт сам собою вимовно говорить про невисокий стан нашої культури. Існує кілька більших наукових і приватних книгозбірень, але вони для звичайного громадянина недоступні. Колекції українці у великих американських бібліотеках — таких як Конгресова Бібліотека у Вашингтоні та деякі університетські колекції — не є заслугою організованої української громади. Щасливим винятком із цього правила є колекція Гарвардського університету. Українська громада, уфундувавши три українознавчі катедри та науковий інститут на цьому університеті, створила відповідні умовини для постання й розвитку наукової українознавчої

бібліотеки, що має всі дані для того, щоб стати найбільшою збіркою українці поза межами України. Але я сьогодні хочу звернути увагу на льокальні бібліотеки популярного типу, що повинні служити потребам місцевих громад і що повинні існувати у всіх більших скупченнях українців в Америці.

Чому їх немає? Чому ця занедбана ділянка не втішається увагою наших громадських централей? Чому народні доми не вважають своїм обов'язком поставити до розпорядження громади відповідні приміщення для бібліотек? Чому громадські централі не асигнують для тієї цілі відповідних фондів? Чому ми так радо даруємо українознавчі книги чужинцям і чужим бібліотекам (і вимагаємо, щоб їх читали!) — а водночас так мало уваги присвячуємо цим книгам ми самі? Невже справді українська громада не вважає культури органічною потребою свого життя? Невже культура в нас — тільки "на експорт"?

В українській пресі часто можна зустрівати похвали під власною адресою — яка то, мовляв, українська етнічна група добре зорганізована в порівнянні з іншими групами, як вона корисно відрізнялася від інших на якомусь міжнародному базарі, вічі, чи на параді льоаяльності. На жаль, не знайти в українській пресі інформації про те, скільки видань наших іншонаціональних сусідів появляється на книжковому ринку кожного року та скільки в інших етнічних груп є бібліотек. Серед американських українців, одначе, чимало є таких, що в перших роках після приїзду до Америки рятували свою душевну рівновагу книжками позиченими в польських, російських та німецьких громадських бібліотеках.

У Філядельфії вже понад 15 літ діє Бібліотека Пласту і Рідної Школи, що — всупереч своїй назві

— є загально-громадською книгозбіркою, яка старається служити потребам усієї читацької громади. На основі десятилітнього досвіду своєї праці в цій бібліотеці, я хочу поділитися з читачами деякими своїми спостереженнями та рекомендаціями.

Передусім хочу заперечити загально-поширену "татарську вістку" — мовляв, "немає українського читача". Ні, український читач ще існує — але він в стані летаргії, він вигідний і лінивий і щоб його досягти треба систематичного організованого зусилля. До летаргії українського читача великою мірою спричиняється брак активних українських бібліотек та безвідповідальне ставлення до української книжки нашої преси, що любить — раз у рік — містити заклик і статті про книгочитання, але не дає про те, щоб систематично і послідовно давати інформації про кожне нове видання, ширше обговорювання цікавіші літературні появи та постійне стимулювання читача.

Досвід Бібліотеки Пласту і Рідної Школи у Філядельфії доказує, що при наявності певних читачів, загально-громадська українська бібліотека може не тільки існувати й розвиватися, але й пробуджувати і знаходити українській книжці читача та тим способом підносити серед української громади рівень загальної освіченості, володіння українською мовою та обзнайомлення з українською проблематикою.

1) Першою і головною передумовою існування громадської української бібліотеки є гурт відданих справі людей, що розуміють вагу цього діла і бажують посвятитися праці з книжкою. Ведення бібліотеки вимагає від громадських робітників куди більшого зусилля, як напр. організація імпрез чи збірка фондів на якусь громадську ціль. Найбільша трудність у тому, що це — праця "поза

лаштунками", тиха й скромна, а при тому послідовна й вимоглива, що для неї треба, крім доброї волі, ще й знання і витривалості, а яка в нашій громаді не зустрічається із належною оцінкою і розумінням. Брак цього розуміння, брак загально-громадської підтримки і, у висліді, брак відданих бібліотечній справі людей є, мабуть, головною причиною, чому в наших громадах такі українські книгозбірні майже не існують. Бібліотека Пласту і Рідної Школи має такий гурт відданих справі людей, передусім, але не виключно із кругів сеньйорського пластового куреня Чортополохи, що був засновником і організатором бібліотеки.

2) Другою передумовою для існування й розвитку громадської бібліотеки є центрально положене відповідне приміщення. Не є справою першої ваги, щоб бібліотека мала елегантні шафи і великі кімнати, але абсолютною konieczністю є, щоб ця бібліотека була приміщена в центрі, або близько центру найбільшого руху українців даної місцевості. Народні дома, якщо вони положені в осередках українських поселень і якщо довкола них скупчується українське життя даного міста, могли б дати таке відповідне приміщення бібліотекам. Частина успіху Бібліотеки Пласту і Рідної Школи полягає в тому, що вона має приміщення в домі великої української парафії і відчинена в час, коли попри будинок бібліотеки проходять сотні українських людей на Службу Божу.

3) Третьою важливою передумовою для успіху громадської бібліотеки є забезпечення, нехай і невеликої, але постійної грошової дотації, яка давала б змогу поповнювати бібліотеку щоразу новими виданнями. Не може мати успіху в читача бібліотека, що є тільки зібранням випадково подарованих книжок. Селекція книг повинна бути плянова й фахова і мати безпосереднє відношення до потреб і зацікавлень читачів. Бібліотека Пласту і Рідної Школи користує із фондів Товариства Рідна Школа і щоразу поповнюється новими, уважно підібраними виданнями.

4) Четвертою передумовою успіху є відповідна реклама. Бібліотека і книжка потребують постійної реклами, не менше як інші інституції та продукти. Зокрема ж український читач, що, як сказано вище, в стані летаргії — потребує, щоб його розбуджувати, інформувати, стимулювати, заохочувати.

Тільки великі книголюби можуть дозволити собі в наш час на комплетування великих приватних книгозбірень. Та й тоді ці книгозбірні обмежені звичайно до якогось одного предмету зацікавлення власника. Тільки люди пов'язані з університетами можуть користати з університетських українознавчих колекцій. Якщо б українські читачі були активніші і більш заангажовані в американському громадському житті, можна було б домагатися розбудови відділів української літератури в американських публічних бібліотеках. Проте, тільки громадська українська бібліотека може збирати матеріяли українською мовою з усіх ділянок знання — не лиш з українського мовознавства і літератури. Один із найпопулярніших серед читачів Бібліотеки Пласту і Рідної Школи є відділ перекладів світової класики на українську мову — в якій чужій бібліотеці знайдете українські переклади романів Бальзака, Анатолія Франса, Діккенса, Драйзера, Мопассана, Ромен Ролана, Фолкнера, Гемінґвея, Гашека, Достоевського, Казандзакіса? — Тільки громадська українська бібліотека може працювати над стимулюванням українського читача і тим способом підносити культурний рівень нашої громади.

Кожна більша українська громада, на мою думку, повинна мати одну загально-громадську бібліотеку, в центрально-положеному приміщенні, якщо можливо, під наглядом фахових людей, з фінансовою і моральною підтримкою громадської централі.

Замовляйте збірнички
ЗОЛОТЕ ПАВУТИННЯ
Впорядкувала М. Юркевич
— Ціна 50 ц. —
Замовляти в Централі СУА

Листування Редакції

Наш журнал зійшов на манівці і не задовольє старше жіноцтво, ми не бажемо жадної модернізації, як що я забажою дуже модерного, то знайду в американських жіночих журналах.

Союз Українок відзначає тридцять-ліття "Нашого Життя" це дуже гарно, але чому теперішня редакція нічого не згадає про свої попередниці котрі виходили і оралли наші перелогі і прочищували шляхи теперішнього "Нашого Життя"? А я пам'ятаю, що в Чикаго виходила "Рання Зоря" а в Пітсбургу "Жіночий Світ" який видавала Маруся Бек, одно число задержалося в мене з 1933 року.

Остаюсь з пошаною
Ембридж, Па Ева Грицик

ДО РЕДАКЦІЇ "НАШЕ ЖИТТЯ".

Я є членкою СУА і передплатую "Наше Життя". Читаю журнал дуже докладно. Високо ціню Ваші намагання удержувати журнал на найвищому рівні, що Вам вповні удається.

Уважаю "Наше Життя" за найкраще редагований журнал українською мовою у вільному світі.

Щастя Вам Боже у Вашій важній і важкій праці.

Союзянка

При нагоді хочу висловити Вам моє несподіване і дуже приємне вражіння зі знімок "Гуцулята" на обкладинці Н. Ж. Між ними є мої діти — Марічка і Оля (2 і 3 зліва). Опис знімка: "Пластунки" на Вовчій Тропі..."

Ось і в нас є "Women liberation". Між тими пластунками зівстав покривджений одинокий відважний пластун, що дався намовити (мені) вдягнутися в гуцульський одяг присланий з Косова (в таку горячі!) і "машерувати з тими всіми дівчатами — сам один!?"

Я купила їм обом це число Н. Ж. на пам'ятку. Лист на ст. 7-ій є чудовий! Я також післала багато знімок з тієї ж зустрічі своєї теті до Коломиї, на котрі дістала дуже подібну відповідь.

Приємно, що наша праця не йде на марно. Хотілось би частіше бачити дописи про народну ношу і гостру критику на тих, що спотворюють її "міні-модою", пластичними вінками, тощо...

*Зі сердечним привітом
широ вдячна Вам*
Олена Сохан

МОЛОДШІ СОЮЗЯНКИ ПРИ ПРАЦІ

Майбутнє Союзу Українок Америки творитиме молодше покоління, його ініціатива, зацікавлення та хотіння зберегти українську ідентичність.

Це ствердження не є тільки гаслом, але справжнім ділом, чого доказує повна ентузіазму багатогранна праця молодших членок. Найбільші песимісти мусять побачити, що молодші чи наймолодші жінки розуміють потребу вдержання національного обличчя та передання його своїм дітям. З другої сторони стараються вони поширювати між чужинцями знання про Україну, її історію та культуру. Нижче подаю цікаві ділянки праці цих відділів, які до тепер прислали мені дані.

98 ВІДДІЛ СУА ІМ. АННИ ЯРОСЛАВНИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ поставив собі завдання улаштування виставок в публічних бібліотеках. Ще в 1971 уладив виставку народного мистецтва та книжок про Україну в одній з публічних бібліотек, що дало початок виставкам майже у всіх дооколичних бібліотеках. Експонати на виставки збирали членки відділу у своєму окруженні, але ці речі були випадковими, тому рішили створити свою мандрівну збірку. Почали збирати зразки вишивок, писанки, кераміку та дереворізи, що улекшило їм дальші виставки та піднесло їхній рівень. Амбіцією 98. Відділу було дістатися до найбільшого музею мистецтва у Філядельфії (Арт. Мюзеум). Почали заходи. Довідалися, що виставки в музею є заплановані рік наперед. Зголосили свою виставку. Музей погодився та запропонував теж прибрання стін у приміщенні, де мала б відбуватися виставка. Тоді почалася інтензивна праця збирання килимів, яка завершилася збиранням

18-ти рідкісних, музейної вартости килимів, як теж ужиткових з наших робітень у Косові та Глинянах. Також вдалося їм зібрати 200 писанок, з яких 106 є з першого конкурсу СУА в Нью-Йорку.

Управа Відділу зладила англійомовний каталог зі статтями про усі галузі народного мистецтва. Оригінальною була мапа України вишита на полотні. Ця остання виставка тривала два місяці та збрала корисні відгуки у книзі відвідувачів.

104 ВІДДІЛ В НЬЮ-ЙОРКУ, за словами пресової референтки Ірени Волошин, рішив в осені 1973 р., що обов'язком української еміграції, зокрема жіноцтва є всякими способами гамувати процес асиміляції та денационалізації. Перший крок у цьому, це збереження рідної мови. Постанова: "Мусимо удосконалити наше знання української мови, історії та культури." Так почався курс українознавства у 104-му Відділі, який провадила тодішня голова Окружної Управи Леся Кіршак. Учасниці курсу виказали велике зацікавлення та рішили продовжувати курс і в цьому році.

Вітаємо молодечого 500-ка! 104 Відділ зложив 500-пол. на Запасний Фонд Нашого Життя!

Управа 108 Відділу СУА Нью Гейвон, Конн.

На світлині пані Стефа Пришляк та членкині 106-го Відділу пояснюють народне мистецтво президентові коледжу д-р Ф. Дон Джеймс.

106 ВІДДІЛ В ГАРТФОРДІ влаштував виставку українських мистців та народного мистецтва в бібліотеці в Стейтовому Коледжі. (Eliny Burrirt Library-Central Conn STATE Colege) на запрошення новоствореного Українського Студентського Клубу при цьому коледжі.

Кольосальні скляні шафи приміщували зразки народного мистецтва та емалії Шонка-Русича. На боках у менших шафах пишались керамічна скульптура

Слави Геруляк та графіка Ірени Красій. Олії Ірени Зелик прикрашували стіни бібліотеки, а скульптура Теодора Коршенюка манила відвідувачів.

Ця виставка зробила велику рекламу для Українського Студ. Клубу та українського мистецтва. Описи виставки були подані в багатьох часописах, а телевізійна станція канал 30 помістила тримінутове інтерв'ю з др. Воскобийником, який є опікуном студентського клубу та з Стефою Пришляк, головою 106 Відділу СУА.

106 ВІДДІЛ В НЬЮ ГЕЙВЕН поставив собі за ціль збереження української ідентичності молодих жінок їхньої околиці при помочі плекання української культури та забезпечення товариських потреб. Членки влаштовують вишивані вечорниці, прогульки, пікніки, як також практичні покази писання писанок, вишивання тощо.

Гордістю Відділу є світличка, в якій вже четвертий рік провадиться виховну працю для наших найменших. Виховання українського наймолодшого покоління це завдання кожної української матері, зокрема свідомої, зорганізованої союзянки.

Про інші цікаві почини других відділів подамо в наступному числі.

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

103 Відділ СУА ім. Олени Теліги в Гемстед, Н. Й. пересилає суму 66.- дол. на запасний фонд "Нашого Життя", які одержав від забавового Комітету Дивізіоніків, як вияв вдячності за співпрацю у влаштуванні забави, що відбулася 11 травня біж. року в Гемстед Н. Й.

Параскевія Шпачинська
секретарка

Зеновія Зарицька
голова

ІДЕМО ДО ЧЕРЧА!

Прошу, відвези наплечники до пластової домівки. Знаєш, діти їдуть на Свято Весни. Матимеш цілий день для себе.

Муж допитливим зором глянув на дружину.

— Я їду на пікнік, продовжувала вона.

— О, як гарно! — звернувся ласкавіше. Тільки уважай на авто!

Ранок був хмарний і холодний. Завалось, ось-ось поллеться дощ. Та це не мало жодного значіння. На сходах рішено: ідемо без огляду на погоду.

Біля домівки СУА зібралися союзянки. Досвідчені водії авт: референтки: імпрезова, суспільної опіки і пресова з великою увагою простудіювали карту. Рішили, що дорога не скомплікована, і рушили.

Швидко залишалися позаду сквери задушливого міста. Авта мчали автострадою попри зелені поля і сади Нью-Джерзі. Кудись поділися хмари і усміхнулося сонце.

Повільно, через піскові вибої Черча, залишаючи збоку маленьку лісову капличку, прогульковці добилися до хутора панства Ірени і Адама при Райнер евню. Дві, на вигляд жорстокі собаки, голосним гавканням сповістили господарів, що гості приїхали. Коло огорожі червоним намистом розсипалися полуниці. Ялівець зацвів маленькими ягідками.

— Просимо, просимо! — привітала гостей запопадлива пані Ірена.

— Але ж тут запах, як гарно пахне ліс; — сказала пані голова.

— Ліс лісом, я про капусту з вепровим бочком, — заявила пані Славця; я вже голодна...

У ліску поза хатою господар розпалив вогонь. Пані попривозили всячину, багато додали господарі.

— Ах, як приємно! — Завважила пані Фуфця, вигідно вмовистись у кріслі.

— Чудово! — підтвердила імпрезова; — а я не казала? — і задоволено попрала русяві кучері.

Пресова референтка зручно обертала на вогні ковбаски, захлистуючись розкішним димом. А як усе смакувало! Пані забули за дієту. Навіть пані Іванка покоштувала солодкої. А пан Адам раз у раз потискав гузічок фотографічного апарату. І з того, і з цього боку; і тих що при столі, і тих, що на городовій канапі, щоб зафіксувати до хроніки 43 Відділу відпужені личка союзянок.

Не обійшлося без програми. Пані Зоня і Фуфця, немов із рукава, витрясали дотепи. Імпрезова референтка "на поважно" прочитала допис пана "Будяка" — "Зустріч — чайочок" з Ікером у Філядельфії. Паням це подобалось, бо хто ж не любить, як його хвалять і приписують йому подвиги, не важне, які вони. Розбавлені і вдячні пані вислали б авторові допису карточку з хутора, але забули її у місті "сестриної любови".

А тоді розвинулася невимучена дискусія — очевидно про молодь... Наші хлопці чи не забагато думають про себе? А дівчатка? А може ми їх зле виховали? — клопоталися пані. І поплили щирі слова. Порушено різні болючі теми нашого суспільства, на які нелегко знайти розв'язку.

Ще трохи поспівали для відпуження і почали збиратися в дорогу.

— Так було приємно, — сказала пані Марійка.

— Просимо, ще заїдьте!

Сутінком стелився полями спокій, ховався між біле суцвіття розлогих каштанів.

— Щасливих вакацій, — моргали світла бульвару.

- - -

О, є моя союзянка! А я тількищо збирався готувати вечерю. А як авто? Чоловік з насолодою читав часопис. Пахло свіжим кропом. І навіть кухня здавалась яснішою.

Союзянка

НАШІ СВІТЛИЧКИ

В.Д.

Ця сторінка появляється з нагоди 17 Конвенції СУА, якою започатковуємо святкування 50-ліття нашої організації. Це китиця квітів за працю над українською матір'ю і дитиною часто у її дуже тяжкім становищі (Комітет Мати і Дитина), за консеквентне, часто трудне дбання про збереження української людини у нових умовах життя, за поміч краєві, що з неї користала в великій мірі українська молодь.

Думки наші сягають минулого, зупиняються на сучаснім а одночасно робимо висновки на майбутнє — клич Нашої Конвенції "СУЧАСНЕ ЗАВЖДИ НА ДОРОЗІ З МИНУЛОГО В МАЙБУТНЄ".

Причини української еміграції у нові країни поселення були різні. Перші емігранти, ті, що приїхали тому 50 — 40 літ, це зарібкова еміграція. Вони, малоземельні селяни, їхали за море шукати кращої долі, заробити гроші, щоб вернутися до рідного краю, докупити поля, щоб було що дітям у спадку лишити.

Тому 25 літ прийшла нова хвиля поселенців з України, які не йшли шукати праці, їх вигнав наїзник, який нищив і нищить нині все, що українське, руйнує скарби української культури, русифікує молодь від дитячих садочків починаючи, а непокірних, тих, що на своїй землі хочуть бути, засилає у тюрми, на Сибір і до домів божевільних.

Що ми на це?! Українська нація поділена тепер на край і еміграцію. У своїй праці ми не можемо себе стягати до етнічної групи. Нас у змаганні за волю України не можуть ділити моря. Те, що наші брати терплять там, нас тут мусить стимулювати до праці над вихованням молоді. Для їх збереження і повного розвою ми вивезли їх з України, деякі вже тут народжені. Нас усіх еднає спільність походження і свідомість необхідності працювати для рідного народу. Цей обов'язок ми вивезли з рідного

краю і його ми передали своїм дітям, що ставши свідомими батьками, передають дальшим поколінням.

Живемо у зматеріалізованому світі, користуємося великими технічними здобутками, які можуть знищити вартість людини — її духовість. Наша духовість ідеалістична, побудована на вірі в Бога, пошануванні його законів і пошануванні людини, та її прав на повне життя. Ту духовість ми маємо передати молодому поколінню, щоб по ній світ розпізнав українця, як колись любов, повна любов ближнього була ознакою християн! Нинішня доба не знає людяности, і в ній дуже тяжко знайти себе українцеві, що вийшов із селянської нації, що у сталій зустрічі з природою стояв близько Бога і носив його у своєму серці. Тих часів не вернути. Доби не змінимо. Мусимо у нових країнах поселення виховати нового українця, що зуміє получить ідеалістичні елементи української духовости з позитивами сучасної модерної людини, що не лиш сентиментом, але розумом, знанням і свідомим правом людини на повне життя розв'язує проблеми дня.

Ціллю української виховної системи є виховати повноцінну українську людину, яка в новій країні поселення, не тільки в лояльності, але в повній любові до неї (в негативах не можна виховати повної людини), матиме також любов до країни свого походження і не позбудеться вартости українця. Завдання дуже трудне, та воно можливе до здійснення, якщо батьки, які виховують у новій країні вже тут роджених дітей, є свідомі того, що і вони і їх діти це частина української нації. В тих родинах, де українська мова є природньою, українська книжка уживана і рідні звичаї зберігаються, знання рідного дає певне почуття гордості, духового багатства. З тих родин виходить нове покоління, що стає на зміну батькам.

Союз Українок Америки це організація матерів. Їх обов'язки відносно рідних дітей ясні. Дехто, щоправда думає, що українство стає на перешкоді у здобутті кар'єри, але є і такі, що вже у третім поколінні народжених дітей приводять їх до світлички, що навчає дітей, які не знають української мови. Тиск докільля є дуже сильний.

Виховникам належить про-студіювати українську духовість і у вихованні виконувати негативні прикмети (як вибуялий індивідуалізм, що веде до анархії і нетерпимости), а плекати прикмети пошанування людини, її вартости і любови до українця тому, що він є братом по крові.

Підставою української виховної системи є українські дитячі світлички. Це почесне завдання — виховання української людини веде СУА від 1952 року. Туди українська мати повинна завести дитину вже у третім році життя, щоб дитина дружила з рідними собі, пізнавала хто вона, набувала почуття певности і самостійности, розвивала Богом дані здібности, вивчала рідну мову і визбувалася тих хиб, які нам, старим, часто не дають дійти до порозуміння.

Та щоб дитяча світличка виконала своє завдання, вона мусить стояти на базі фаховости, відповідного уладження, відповідних підручників і посібників, а головне тішитися зрозумінням і співпрацею і громадянства і батьків. Щоб відповісти на питання, як ми будемо виглядати у 75-літній ювілей СУА, можемо сміло сказати, що в тому завважать дуже дитячі світлички, як ми їх, які підставу української виховної системи, зорганізуємо і поставимо нині.

Всі ті питання пов'язані з організацією і провадженням дитячих світличок як виховної установи будуть дискутовані на семінарі, що відбудеться в рамках 17 Конвенції СУА у дні 30 листопада. Тему семінара подали ми у вересневому числі Нашого Життя. (Вісті з Централі стор. 15)

Олена Климишин
Виховна референтка
Гол. Управи СУА.

СТАРШІ, БЕЗПОМІЧНІ, САМІТНІ...

Три листи до Редакції "Нашого Життя", ч. 8, вересень 1974 — спонукують порушити знов на сторінках нашого журналу болючу і занедбану справу Суспільної Опіки тут на місці.

Справді соромно стає, коли читати в цих листах, як старші, безпомічні, самітні в шпиталях, чи в старечих домах серед чужого оточення безуспішно вижидають своїх: "До мене теж ті "волонтерс" говорять, але я їх не розумію, бо мало що знаю по-англійськи. Мое серце тоді дуже болить із жалю, бо думаю, що заки замкну очі навіки, чи ними ще побачу українських "волонтерс"?"

Або з другого листа: "А тепер Ви тут, оп'янілі добробутом, забули за тих, хто найбільше потребує. Тож майте Бога в серці!"

І наче в доповненні цих докорів, у цьому ж самому "Н. Ж." у спогаді про Олександру Чернову-Животко авторка згадує про останні роки цієї визначної жінки — "А приємні приходили щораз рідше... одинокий контакт зі світом були радіо, телефон, преса" — "вона така свідомо байдужості сучасної людини. Їй добре знана доля наших визначних люей". — "Чи знаєте, що на похоронах Лятуринської було лише кілька осіб?"

* *

Неодноразово пригадували ми на сторінках "Нашого Життя" та других часописів про неминучу потребу взятися інтенсивно до організування Суспільної Опіки для місцевих потребуючих. Ми пригадували, що потреби Суспільної Опіки такі великі, що їх не може взяти на себе одна організація, і лишень спільними зусиллями цілої української

громади можна успішно розв'язати цю болючу справу. Ми також згадували про важливу роллю нашої Церкви в Суспільній Опіці, наводили приклади з американського життя. А тепер ще раз пригадуємо що треба і що конкретно можна зробити.

Нехай реальним прикладом послужить Бюро Суспільної Опіки зорганізоване Окружною Радою СУА в Чікаго, де об'єднаними силами СУА, Самопомочі і Золотого Хреста скоординовано суспільну опіку для місцевих потреб, потребуючих українців. Це сталося ще в 67-му році, бюро діє з великим успіхом та досі полагало 2.500 справ (за потрібними інформаціями дивись: "Наше Життя", вересень 74 — ст. 24 "Бюро Суспільної Опіки" — Любослава Шандра).

Вище наведене свідчить, що Об'єднана Суспільна Опіка це не міт, не фантазія або нереальні пляни — а найкраща розв'язка проблеми Суспільної Опіки.

Є всі дані, щоб у більших українських поселеннях такі Бюро Суспільної Опіки зорганізувати, бо є всі засоби до цього, а треба лишень цей задум здійснити.

Чому ж і другим Окружним Радам СУА не піти слідами Чікаго та не дати ініціативи до скоординованої дії Суспільної Опіки, та подати помічну руку безпомічним, самітним, особливо хронічно хворим по шпиталях, чужих старечих домах, чи інших інституціях, де вони, забуті своїми, цілковито здані на ласку і неласку чужих. Серед цих забутих бувають нерідко люди заслужені для української громади, що в самоті, часто позбавлені духової опіки українського священика, доживають віку серед чужих.

Нехай цих кілька прикрих, але правдивих фактів пригадає всім, що для численних наших людей, які не зв'язані зарібковою працею, родинами, обов'язками, а живуть вигідним часто аж надто вигідним життям, що його, це їхнє життя, варто наповнити змістом та чимось прислужитися для других.

Нерідко буває, що люди так зайняті собою і своїми малими справами, що і не свідомі того, які існують великі можливості, для того, щоб виповнити це своє життя шляхетним змістом.

Свого часу опитування Гелупа виявили, що в Америці 70 мільйонів людей були б охочі "чимось" спричинитися до розв'язки якихось проблем американської спільноти, якби вони знали що треба зробити. У нас, українців, таких опитів ніхто на переводить, але можна припускати, що і в нас існує така можливість. Тому за членством СУА — Окружними Радами та Відділами — нехай буде іяяціятива у зорганізуванні Об'єднаної Суспільної Опіки силами кількох організацій.

Основною підпорою для праці Об'єднаної Суспільної Опіки, попри матеріальну базу, мусить стати добровільна праця людей доброї волі, що дуже популярне серед американців. Ці добровольці — це люди різних професій і різного віку, від цілком старших аж до середньошкільної молоді включно, а за професією і освітою від високоосвічених професіоналістів до зовсім скромних освітою і позиціями людей. Їх усіх єднає одна велика ідея допомоги потребуючим.

І напевно серед наших бідних і багатих, молодших і старших було б чимало охочих стати добровольцями, щоби прислужитися другим. Тому цю потенціально силу треба і можна змобілізувати, бо там напевно криється багато організаційного таланту, що його можна спрямувати для використання для людей усіх звань і кожного віку, які своїм найменшим вкладом можуть дати цеголку для розбудови опіки над потребуючими, яких є так дуже багато і які кличуть: "Таж майте Бога в серці!"

Т. Савицька

Підвишка передплати

Теперішні умовини подорожіння коштів друку приневолюють нас до підвишки передплати. Хоч як не хотіли б ми приступати до того в майбутньому 1975 році — проте вимога існування нашого журналу кладе перед нас таку необхідність. Отже в 1975 р. річна передплата "Нашого Життя" вноситиме 9 дол., а піврічна 5 дол. Сподіємось, що зрозумієте цю конечність і спільно з нами увійдете в 1975 рік!

АДМІНІСТРАЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"

ПОРАДИ ПРЕСОВИМ РЕФЕРЕНТАМ

Хроніка-історія-звіт.

З доповіді Марії Барагури, яка була приготована на конференцію пресових референток Округу Нью-Йорк і яка теж стала підставою доповіді на пресовому семінарі, що відбудеться в часі XVII Конвенції, вибрали ми розділ, що говорить про хроніки. Якщо буде можливість інші розділи або їх зміст будемо містити у наступних числах Н. Ж.

Найчистішою формою, з якою мають до діла пресові референтки, це хроніка, поширена форма хроніки — історія Відділу й опис-звіт.

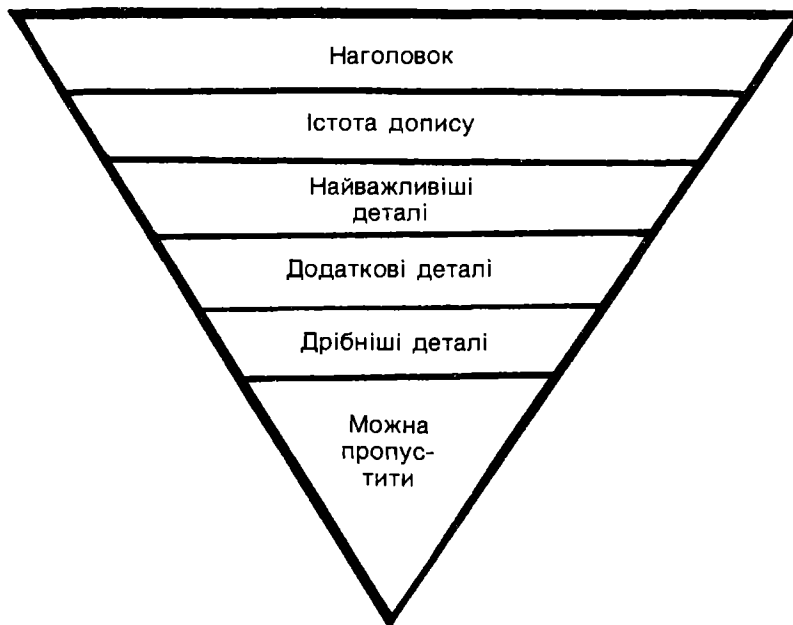
Що таке хроніка? Як уже сама назва вказує (від грецького слова — хронос — час), це коротке, в часовому порядку подання подій, випадків з діяльності Відділу за якийсь окреслений період часу, чи навіть за увесь час існування без коментарів і деталей. Поширеною хронікою є історія, де ці факти попереджені загальним вступом, характеристикою життя й діяльності Відділу з певної перспективи. Ці факти переповідається у пов'язаності з собою — логічній і причиновій. Вибирається важливіші, найбільш маркантні факти й моменти з життя й діяльності Відділу, щоб читач мав образ якоїсь цілості в проміжку існування Відділу від його заснування аж до часу звітування. Крім представлення окремих подій, історія Відділу має зорієнтувати читача в загальній розвоєвій праці Відділу.

Звіт-опис стосується звичайно якоїсь окремої події в житті Відділу, нпр. виставки, академії, концерту, свяченого, пікніку, ювілею. Тут можна присвятити більше уваги цікавішим деталям і епізодам.

Вибір способу й роду допису залежить від характеру події, потреби для якої пишеться й від спроможностей пресової референтки. Більшості референток рекомендується писати хроніки й звіти-описи.

Яку форму, чи рід допису референтка не вибрала б, вона мусить триматися певних основних принципів писання. До хроніки, історії звіту-опису вживаємо ділового стилю. Смішно вражає, коли хроніку попереджаємо поетичним вступом, цитатом поезії і т.п. За те до репортажу, чи інтерв'ю вживаємо живого, легкого, барвистого, забарвленого деколи гумором стилю.

Кожний допис мусить бути зрозумілий так, щоб людина, яка його читає, мала ясний образ написаного. Кожний допис мусить мати такі основні елементи: ХТО? ЩО? КОЛИ? ДЕ? ЧОМУ? Американська журналістика називає це системою 5-ти W (дабл-ю) і одного (ейдж) — WHO? WHAT? WHEN? WHERE? WHY? & HOW?

Редакція "Нашого Життя" отримує деколи дописи, в яких пропущені особи, назви місцевостей, де й коли подія відбувалася. Вартість таких дописів обнижена. Відомості треба подавати так, що найважливіші факти йдуть на по-

чатку допису, потім ідуть менше істотні аж до неважних деталей, які подаються на самому кінці. В журналістиці така побудова допису називається системою "оберненої піраміди".

Справа в тому, що коли прийдеться скоротити допис, вистачить редакторів пропустити кінцеві абзаци (розділи) без втрати для цілості допису, бо відпадуть тільки несутєві деталі.

Ще інша засада доброго допису, це простота вислову — одна думка в одному реченні. Найкраще стосувати стиль Марка Вовчка, будувати речення за принципом: підмет, присудок, предмет, ближчі окреслення і... крапка. Треба бути добрим стилістом, щоб будувати складні речення і вміщувати в одному скомплікованому реченні кілька думок, не втрачаючи на ясності вислову.

Ясність, ядерність, точність, простота, об'єктивність, речевість, джерельність, вірогідність — це атрибути доброго допису. Ця сама подія може бути подана цікаво, плястично, зрозуміло, а може бути нудною, нецікавою,

розводненою в поведі зайвих слів, поміж якими губиться зміст, втрачається істота події. Бомбастика, напушеність, крилаті фрази, перебільшення (гіперболіка), пустомельщина, вживання зайвих слів, які забирають

місце, але нічого не говорять, заплутують деколи ясну й просту саму по собі справу. Так само знецінюють допис вплетення за багато емоційності, окликів, надуживання прикметників у суперлятивах.

Дам кілька прикладів на квітисті фрази — **"музика неслася з під рук..."** — це був звичайний акомпаньямент. **"Наша неперевершена співачка..."**, **"наш соловейко..."**, **"незрівняний голос..."** — на ділі це були учениці музичних чи вокальних клас, або й професійні співачки, але не високої, чи найвищої якості. Такі вислови про пересічних співачок чи музик-аматорів роблять кривду цим людям, непохвально свідчать про дописувачку й впроваджують у блуд читача невірною інформацією.

Треба зберігати ієрархію вартостей і величин. В одному дописі авторка ставить порівну дві далеко нерівні постаті — Лесю Українку й ... голову Відділу. Вона пише: **"Не бійся досвітньої мли! Досвітній вогонь запали! — кличе великий дух Лесі Українки. І наш Відділ іде за його покликком і за вказівками нашої голови..."**

Уникати таких прикметників, **"як дуже гарний", "прекрасний", "чудовий"**. Прикметники вживається тоді, коли вони щось характеризують. Нпр. коли скажемо **"напився дуже доброї води"**, то не знаємо в чому ця добрість лежить, але коли скажемо **"напився погожої води"**, тоді прикметник **"погожий"** каже, що вода чиста, свіжа, студена. Нпр. **"дуже гарний голос", "чудовий голос"** нічого конкретного не говорить про голос, але коли скажемо **"металічний голос", "шовковий голос"**, це вже характеристика за краски, тембру голосу. **"Бадьорий голос"** каже нам про психічний стан і душевно-чуттєве розположення даної людини. Правильно вжиті прикметники в Шевченка: **"Іду я тихою ходою"**, чи в Лепкого: **"Такою тихою тугою, часом я тужу за тобою..."** Вони вказують на психічний стан людини.

Інші приклади невірного звітування взяті з дописів пресових референток: **"заля випов-**

нена вщерт", або **"по вінця", "заля тріщала від публіки"**, коли насправді була пів-порожньою, **"невгамовні оплески"**, **"глибоко-змистовний реферат"**, **"доповідь на високому науковому рівні"**, **"концерт на високому мистецькому рівні"**, коли фактично був влаштований аматорськими силами, а доповідь сказала пересічна членка Відділу для звичайних його членок.

Недбальство стилю: **"Наш Відділ святочно відсвяткував свято святого Миколая. Свято почалося..."** Тут у двох реченнях вжито поруч себе аж 5 рази слово **"святий"** і похідні від нього. Треба: **"Наш Відділ влаштував вечір святого Миколая. Імпреза почалася..."** Або: **"Дві членки перейшли до такого-то Відділу, одна до..."** і дописувачка не назвала Відділу.

Нестильність вислову: **"На сходах гуртка книголюбів ми опрацювали твори В. Винниченка"**. Треба: **"розглянули, проdiscутовали, обговорили, обмінялися думками"**. Опрацювати твори може науковець, літературознавець, літературний критик, редактор.

Інший приклад нестилого вислову, який зміняє сенс написаного: **"Секретарка прочитала спомин з похорону Агапії Верболіз"**. Виходило б, що Агапія Верболіз померла, відбувся її похорон і секретарка прочитала спомин з її похорону. Тим часом це речення мало звучати: **"Секретарка прочитала спомин Агапії Верболіз з похорону..."** (іншої особи).

Деякі вислови мають дещо гумористичне забарвлення, нпр. **"Відділ мав тільки дві голови"**. Повинно бути: **"Тільки дві членки (або особи) очолювали Відділ"**, чи **"Обов'язки (функції) голів виконували тільки дві особи"**, або **"Становище голів займали тільки дві особи (членки)"**.

Інший з тієї категорії незручний вислів: **"Відділ з головою на чолі..."** Краще: **"З головою в провіді"**. Ще інший приклад незручної стилізації: **"Відділ вшанував пам'ять блаженної пам'яті..."** Краще **"Відділ вшанував пам'ять покійної..."** Або: **"не зважаючи на далеку віддаль за-**

мешканих членок". Замешканий може бути дім, а не людина. Треба: **"не зважаючи на далеку віддаль замешкання"**.

В одному дописі авторка вираховує в хронологічному порядку голів Відділу і коло кожної ставить "бл. п." Пишемо бл. п. коли смерть сталася нещодавно, або є якась спеціальна для того причина, нпр. панахида, поминки, вечір у честь недавно померлої людини, посвячення пам'ятника. Адже не пишемо: **"Кобзар бл. п. Тараса Шевченка"**, **"Академія в честь бл.п. Івана Франка"**.

Не треба вживати зараз поруч себе синонімів, тобто слів, що різно звучать, але мають те саме, або дуже зближене значення, нпр.: **"Відбулася презентація градуантів-випускників"**. Треба вжити або одне або друге слово. Якщо вживаємо в першому реченні **"градуанти"**, тоді в іншому можна вжити **"випускники"**, або навпаки. Не кажемо: **"номер-число"**, **"літак-аероплян"**, **"мінута-хвилина"**.

Не вільно скорочувати слова **"Україна", "український"** — це образливе. Не скорочувати назв інституцій, товариств, які не є загально-відомі, нпр. **"Наш Відділ співпрацює з американськими товариствами NCP і WBC"**. Ніхто поза місцевими людьми, або може тільки дописувачкою не може знати, які це товариства. Треба подати їх у повному звучанні й навіть дати кілька слів інформації про них. Подавати повні імена й прізвища людей, про яких мова в дописі. Коли якусь людину згадуємо в тому самому дописі вдруге, тоді можна поставити замість імени ініціали. Часто в дописах їх авторки дають деяким особом повне ім'я, іншим ініціал, а ще інших називають тільки прізвищем. Зокрема це виглядає недбало, коли так написаний звіт із загальних зборів і звітодавчиця подає склад управи. Пресова референтка повинна знати імена й прізвища членів управи свого Відділу. Якщо не знає, повинна довідатися.

Не вживати здрібнілих імен — Сяня, Іка, Нуся. В громадському житті — це неповажно. В дописах

Закінчення на стор. 33

Для безпеки журналу „Наше Життя“

заплановано в СУА

Запасний Фонд у висоті 50,000 дол.

ЩО БУДЕ ОСЯГОМ ЮВІЛЕЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ СУА В 1974 Р.

До кінця жовтня 1974 р. зложили:

Окружні Ради і Відділ СУА	23,400.28
Поодинокі особи	3,277.40
Разом	26,677.68

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНИЙ ДАТОК!

Вітаємо п'ятого тисячника

В нашій кампанії на Запасний Фонд "Нашого Життя" знаходимо зрозуміння Окружних Рад і Відділів СУА. Бажання — дати добру фінансову підставу журналові спонукало їх до щедрих пожертв.

До тепер Окружна Рада в Нью Джерзі та 33 Відділ у Клівленді і 64 і 82 Відділи в Нью-Йорку зложили по 1,000 дол. на ту ціль. П'ятим "тисячником" стала Окружна Рада СУА у Чикаго. Вітаємо п'ятого "тисячника" в наших рядах!

ЕКЗЕКУТИВА СУА

Кличемо!

Вже багато Відділів відгукнулося на заклик Екзекутиви і пожертвувало 500 дол. і більше на Запасний Фонд "Нашого Життя". До тепер це були — 1 Відділ з Нью-Йорку, 5 з Дітройту, 43 із Філядельфії, 49 з Бофало, 59 з Балтимору, 71 з Джерзі Ситі, 78 з Вашингтону. Бажаючи приєднатись до тих жертвених, що розуміють вагу міцної фінансової підстави для нашого журналу — ми зложили до тепер 515 дол. і кличемо інші Відділи піти нашим слідом.

**91 Відділ СУА ім. Олени Кислевської
у Бетлегемі**

НАШЕ СПІВЧУТТЯ

Нашій референтці зв'язків п-ні Марії Душник висловлюємо щире співчуття з приводу смерті її матері бл. п. Марії Сталеної. Нехай Господь Бог додасть їй сили пережити це горе!

Головна Управа СУА

НА ЗАПАСНИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

ВПРОДОВЖ ЖОВТНЯ 1974 р.
ЗЛОЖИЛИ:

ОКРУГИ Й ВІДДІЛИ СУА:

Окружна Рада СУА в Чикаго	400.00
Від. 1, Нью-Йорк	10.00
Від. 29, Чикаго	10.00
Від. 33, Клівленд	50.00
Від. 47, Рочестер	164.00
Від. 57, Ютіка	100.00
Від. 64, Нью-Йорк	325.00
Від. 65, Нью Бронсвик	100.00
Від. 71, Джерзі Ситі	30.00
Від. 83, Нью-Йорк	1,025.00
Від. 97, Бофало	50.00
Разом	2,264.00

ОСОБИСТІ ПОЖЕРТВИ:

По 50 дол. — Павлина Будзол, Дітройт
По 20 дол. — Софія Крупка, Чикаго, Володимир і Софія Морози, Філядельфія
По 10 дол. — Маруся Бек, Дітройт, Марія Зубрицька, Вотербері
по 5 дол. — Клавдія Т. Гош, Філядельфія.
Разом 115 дол.

МИЛА НЕСПОДІВАНКА

83 Відділ у Нью-Йорку відсвяткував 19. жовтня 1974 свій 10-літній ювілей. З цієї нагоди зложив на руки присутньої голови Лідії Бурачинської пожертву 1,000 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя". Цей щедрий дар буде відзначений окремо, коли проголосимо 83 Відділ черговим "тисячником". А тепер на цьому місці складаємо нашу щирю подяку.

Завершуємо тридцять літ „Нашого Життя“

У 50-ЛІТТЯ СУА

Союз Українок Америки займає особливе місце в жіночому русі не лиш з огляду на давність самої організації — її 50-літню діяльність, а радше з огляду на сам її характер, настанову чільних провідниць, що мали широкий кругозір і всеукраїнський світогляд. Зумовили це становище СУА такі обставини, як сам статус СУА, як самостійної жіночої організації, а з другого боку терен її дії — вільна атмосфера демократичної країни — ЗША.

Творці СУА мали високу мету на обрії своїх змагань; вони не задовільнялись чисто феміністичними гаслами, а шукали шляхів якби допомогти своєму поневоленому народові у далекій поневоленій Батьківщині. То не дивно, що вневдовзі після оснування СУА, всього після семи літ праці у 1932 р. провід СУА скликав Український Жіночий Конгрес в Америці. Ініціаторкою його — Олена Лотоцька, невсипуща діячка, кількакратна голова СУА. Дослідники жіночого руху називають цей Конгрес великою пробою сил... З України долітали вістки про страхіння колективізації, про смертельний смерч голоду. Провід СУА кинув клич опору і всі Відділи стали пересилати летючки до своїх конгресменів. І так все ближче і далше пов'язуються Союз Українок Америки з долею Рідного Краю. Завершилось воно в 1937 р. коли СУА став членом Всесвітнього Союзу Українок.

З вибухом 2. світової війни захитались, здавалося, самі підвалини життя суспільств, держав, народів. На Україні, ясно поли-

тій кров'ю, залягла темінь ворожої окупації. Це спонукало чуйне українське жіноцтво до нової дії. У свідомості провідниць СУА, зокрема невтомної Олени Лотоцької зародився плян — скликати світовий конгрес українського жіноцтва, щоб із попелищ смертоносної війни закликати українську жінку до нової фази життя в ім'я невмірущої ідеї — національної свободи.

Вже в 1945 р. появляються на сторінках "Нашого Життя" думки в цьому напрямку. Нелегко було здійснити цей Конгрес та коли його врешті довершено, і з-за океану і з Канади появились представниці з всецілою підтримкою ідеї створення Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, то велика й вирішна заслуга в тому Союзу Українок Америки і його тодішньої голови Олени Лотоцької. Це був 1948 рік, місяць листопад, що став датою народження СФУЖО. СУА став остоею Федерації, першою платформою її безпосередньої дії. Створено канцелярію СФУЖО у гостинному приміщенні СУА, що перші роки безкорисно ним користувалась. Працювати Федерації в широкім засягу із далекими складовими організаціями було б неможливо без пресового органу; — тож заслугою СУА є, що їй виділено місце в журналі "Наше Життя" — Вісті СФУЖО, які до тепер виконують свою ролю в розумінні інформації та міжорганізаційного чинника зв'язків.

Те саме сталося в часі II. Конгресу СФУЖО. Після десяти років праці Федерація хотіла перевірити свої сили й осяги і надумала скликати його в Нью-Йорку. Провід Союзу Українок Америки знов прийшов із допомогою. Відбуваючи свою Конвенцію в Нью-Йорку

провід СУА получив ці дві події, ще й до того відступивши Федерації Конвенційну книжку. Конгрес був успішний, скріпив Федерацію, започаткував новий етап розвитку праці СФУЖО — поглиблення і розбудову всіх ділянок. Звернено тоді увагу на міжнародні зв'язки та на спосіб акцій оборони України — на захитані окупантом у своїх основах права людини й народу на життя на власній землі.

Ці взаємини продовжувались і в дальших роках і закріплювались новими осягами. Тепер теж треба плекати взаєморозуміння між провідом СФУЖО й провідними кругами СУА і його членством у знаменну дату його 50-ліття. Адже широкі обрії зацікавлень СУА не меркнуть, а ясніють новими відблисками, а в них майбутнє нашого великого всенародного жіночого руху. (Н. П.)

Пленарні Народи Управи СФУЖО

У днях 25 — 27. жовтня 1974 р. відбулись у Філядельфії щорічні Пленарні Народи Управи СФУЖО. Впроваджені новим статутом вони давали нагоду раз на рік зійтись Управі й обговорити біжучі справи.

Програма триденних нарад була поділена на звітну, проблемну і плянову частину. Першого дня звітували — голова Стефанія Савчук, членки Екзекутиви (С. Бернадин, Н. Даниленко), референтки (С. Пушкар, М. Ласовська, А. М. Баран, М. Долішна, І. Пеленська, О. Процюк, Є. Янківська, Л. Вертипорох,) і голови Комісій (Н. Пазуняк, Г. Ганківська, М. Галій, О. Генгало). Увечорі відбулося засідання Номінаційної Комісії.

Другого дня орг. референтка

Ірина Павликовська порушила організаційні справи в доповіді "СФУЖО й його відношення до складових організацій". Слідувала оживлена дискусія. У дальшому розглянено бюджет СФУЖО на 1975 р. (реферувала фін. референтка Р. Куделя), ухвалено правильник (реферувала голова Стат. Комісії Є. Янківська). Увечері відбулася святочна вечеря з представниками громадянства.

Третього дня подано в коротких нарисах різні почини, запроєктовані на 1975 р. Це було — 90-ліття жін. руху (В. Ценко), участь СФУЖО у міжнарод. конгресах (Н. Пазуняк), Міжнар. Рік Жінки (О. Процюк), Комісія Оборони Переслідуваних (О. Генгало), Акад. Об'єднання Українок (Л. Онуферко). Після короткої дискусії голова Комісії Постанови Ірина Пеленська відчитала постанови, що ляжуть в основу плану праці на 1975 р.

Пленарні Народи дали багатий обмін думок і погляд на всі аспекти діяльності СФУЖО.

ПРЕДСТАВНИЦЯ СФУЖО НА КОНГРЕСІ ЖУРНАЛІСТОК

Подаємо у скороченні зміст листа п-і Слави Стецько, яка з доручення СФУЖО взяла участь у Конгресі Міжнар. Асоціації Журналісток 3-7. жовтня ц. р. в Амстердамі, Голяндія.

ДОРОГІ ПАНІ!

З приємністю звітую кількома словами про Міжнародню Конференцію Журналісток в Амстердамі. З огляду на наш статус обсерватора, я не могла виступити на форумі, але зробила все можливе, щоб ставити нашу справу при кожній нагоді й під різними аспектами.

На початку трапилася перша нагода, коли моє прізвище вмістило під СССР — що я зразу в секретаріаті спростувала. Всеж таки вітаючи Конгрес п. Сварт привітав мене, як представницю СССР, що дало мені нагоду при повній залі запротестувати і домогтися правильного окреслення, а крім того внести письмений протест до бюро Конгресу. Це дало наслідки,

бо предсідниця пані Контіні вияснила учасникам, що я заступаю Україну, а не СССР.

Слід зазначити, що організація Конференції була перфектна, звідомлення з країн надруковані й роздані учасникам так, що на пленумі ніхто вже не звітував. Шкода, що не було звіту СФУЖО, бо його теж можна було долучити до інших і роздати. Я говорила їм усно про працю українського жіноцтва, щоб їм було соромно, що Заїре було членом, а Україна тільки обсерватором!

Моя заява про Україну а не СССР викликала обурення серед комуністок. Їх було багато серед учасниць — з Румунії, Мадярщини, Польщі, Югославії, як теж із Франції, Бельгії, Італії. Всеж таки багато журналісток інших поглядів ставилося до мене надзвичайно прихильно. Я мала змогу дати інтерв'ю журналісткам з Гаї, моє слово накрутили на ленту для радіо Швайцарії французькою мовою, а еспанською мовою для Чіле. Окремо зробили інтерв'ю зі мною фінляндки. Сподіваючись того я привезла з собою список ув'язнених і засланих українок, довідку про українських інтелектуалів англійською та журнал "Резистенція" еспанською мовами, окремо матеріал про Ніну Строкату, як теж інформації про страйки в концтаборах, зокрема жіночі, а далі листи наших в'язнів до ОН і на Женевську Конференцію, довідку про Валентина Мороза й підписи чужинців в його обороні, а його есей "Замість останнього слова" мала в кількох мовах. Офіційного дозволу на роздавання матеріалів не було, проте впродовж 4-ох днів була змога обділити ними і журналісток, і гостей.

На жаль бракувало мені зразків народнього мистецтва, бо жінок цікавили вишивки й кераміка, що їх вони в мене бачили й я мусіла обіцяти їм дещо прислати.

Я працювала в двох комісіях: 2-гій (інформація) і 4-тій (культура). Не можу не згадати про екуменічну Службу Божу (яку вислухали всі з винятком комуністок, що перестояли цей час на боці), до якої співав хор і пригравала мандолінова оркестра, а окремо молитву англійською мовою виголосили чо-

тири делегатки: чорнява з Гани, жидівка з Єрусалиму, француженка й італійка.

Хоч тема консумпції на цій Конференції не була політична, то всі ці інциденти викликали зацікавлення до української справи. Цікава дискусія вив'язалась між швайцаркою, італійкою, англійкою й іншими. Словінки і хорватки, як офіційні делегатки Югославії боялися чи то мене, чи своїх опікунів і з ними розмова не клеїлася. Надзвичайно биті були в усіх справах комуністки з Румунії й Мадярщини, своєю ерудицією вони перевищали до москалів. Я порадила їй далі носити цю блзюку, бо вона українська, а не московська. Ми з нею подружили і вона запрошувала українок до Ізраеля для поглиблення зв'язків.

Слід ще додати, що учасниць Конференції приймав посадник Амстердаму й голяндська преса, під час прогульки до старовинного міста Ховда (має 702 роки) приймав учасниць обідом тамошній посадник, а з нагоди 700-річчя Амстердаму відбулись оглядини музею Ван Гога і Рембрандта.

Слава Стецько

ДО XV. ЛІТ. КОНКУРСУ СФУЖО

Матеріал цього Літ. Конкурсу, що був проголошений на оповідання з ділянки парапсихології, вже передано Літературному Жюрі до прочитання. Незабаром Жюрі у складі — др. Анни Бойцун, д-р Лариса Онишкевич і др. Леонід Рудницький відбудуть вирішну нараду для приділення нагороди.

Праця над матеріалом цього Конкурсу припізналася з незалежних від нас причин.

Комітет Літературної Нагороди

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Люби Луцької, складаю 5 дол. на Орг. Фонд СФУЖО

Лідія Бурачинська, Філадельфія

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXI.

NOVEMBER, 1974

No.10

U. N. W. L. A. 1974 REPORT TO NATIONAL COUNCIL OF WOMEN OF THE U. S.

On November 29, 30 and December 1, 1974 the Ukrainian National Women's League of America, Inc. will begin celebrating its 50th Anniversary with a Jubilee Convention at the Statler-Hilton Hotel in New York City.

When, in 1935, Ukrainian immigrant women came together to form the Ukrainian National Women's League of America their aims were; to preserve their national culture, provide mutual aid, and assist THEIR BROTHERS AND SISTERS IN Ukraine in their struggle for basic human rights.

In the ensuing years, the U. N. W. L. A. through its III branches has given countless exhibits and demonstrations of Ukrainian folk arts and customs, all over the United States, has provided material aid for hundreds of widows, orphans and aged, and in a special program, following World War II, sponsored and relocated 'new' immigrants coming from displaced persons camps in Germany. From the day of its inception, the Ukrainian National Women's League has continually endorsed and joined in actions opposing communism and supporting the rights of all peoples to freedom of speech, religion and selfdetermination.

The Ukrainian National Women's League of America became a member of the National

Council of Women of the United States in 1952, and our representatives have taken part in all National Council meetings since then. Our Organization has benefited greatly by its National Council membership, through the opportunities to learn of the aims and programs of other women's groups and take part in National Council programs, and through the many personal contacts our members have made.

In 1975 we will be honoring our pioneer members who came, with extremely limited resources, to a new land and with unstinting labor and faith established families, churches, organizations, and educated children who, instilled with a love for their cultural heritage, an unfaltering belief in Almighty God, and a deep faith in this country of their birth which had given their parents unlimited opportunities for a life of fulfillment, have swelled the ranks of America's most loyal citizens.

The aims and purposes of the Ukrainian National Women's League have not changed in the past 50 years. Our Branches continue with their programs of social service, cultural exhibits and demonstrations, and acquainting the public with the true facts about Ukraine and Ukrainians. Our Bicentennial plans are being made locally through our Branches in coopera-

tion with community committees. In some areas committees are already formed, in others plans are progressing slowly. In observance of International Women's Year, the U. N. W. L. A. will publish, in English, a biographical dictionary of outstanding Ukrainian women. One of our Manhattan Branches annually sponsors a show of the work of women artists. For IWY 1975 they plan a much larger exhibit of the works of Ukrainian women artisans.

With the maturing of the new generation of U. N. W. L. A. club-women we look forward to even greater participation in the programs of the National Council of Women.

ALEXANDRA L. RIZNYK
UNWLA Representative to NCW
October, 17, 1974

From the Editor's desk...

The November issue of Our Life should reach our readers at the onset of the XVII Convention of UNWLA. Members of our organization, hailing from many far away places of this vast land are expected to attend the planned sessions of the Convention in great numbers. Women who have pioneered this organization together with those who have for many years given their time and loving effort to it, and the young, who have but recently joined the ranks of UNWLA, will find this gathering a rare opportunity within

which ideas can be exchanged, new things learned, and the future planned for.

As is our custom, the past November issues of *Our Life* have been dedicated to the memory of those Ukrainians whose valiant efforts in our national struggle for independence have made them immortal forever in the pages of our history. There are those, however, whose deeds were just as brave but who for one reason or another are not as well known. It would be an act of shameful indifference and disrespect if we allowed their names to fade forever into forgetfulness. We therefore urge those persons who have partaken in the independence strife who were members of the UPA, to jot down their experiences on paper. Time does not stand still, memory tends to fade.

For this issue of our magazine we have made use of some of the material diligently gathered by the committee for the publication of the biographical dictionary of Ukrainian women. We thereby pay homage to our lesser known women-heroines in the fight for the freedom of Ukraine. For our readers, information we would like to point out that the idea for a biographical dictionary originated with Mrs. Iwanna Rozankowsky. Other members of the committee are Lubow Wolyneć and Switlana Lucka.

Our Life has changed printers. The magazine is now printed with the aid of a computer in a most updated method. A very interesting fact to note is that the new company employs only women in the printing room, thereby making *Our Life* a true feminist publication from start to finish.

Mrs. Marta Tarnawska, who is a member of Branch 43 and on the editorial staff of *Our Life*, has written an open letter to the delegates of the XVII Convention of UNWLA.

The main theme or idea of the letter is extremely interesting if not provocative. It proposes the publication by our organization of a magazine not limited to the needs of members, nor to women exclusively, but geared to the entire family.

At the onset of the 50th Anniversary of UNWLA, Mrs. Tarnawska

ALLA HORSKA

(a loose translation from an article by Switlana Lucka)

The last decade has witnessed the passing of many talented, dedicated persons — founders of the rebirth of Ukrainian nationalism within the realm of communist dominion. Here in the free world, Ukrainians carefully traced their actions, delighted and supported their successes and mourned their losses. A feeling of immense pride accompanied the knowledge that a new generation of Ukrainians, raised within the confines of russification, has returned to the nucleus of their Ukrainian nationalism, drawing from it strength and courage.

Alla Horska emerged as one of the outstanding individuals of that period. She was born on September 18, 1929 in Leningrad to a russified — Ukrainian family. Little is known of her early life. After the Second World War her family moved to Kiev where her father found employment in the film industry. Here Alla studied art and graduated with honors. Subsequently, she married a fellow artist, Victor Zareckij, and gave birth to a son whom she called Oles.

In her professional life Alla Horska was an immense success. Her work concentrated around the theater where she designed theatrical facades and interiors. Her artistic abilities best expressed themselves in her mosaics.

In the early 1960's Alla Horska was drawn into the movement of the rebirth of Ukrainian nationalism. She

made it a point to learn the Ukrainian language, discarding Russian as her daily tongue. She dedicated her time, efforts and energy toward the promotion of any Ukrainian cause regardless of personal danger. For her part as a Ukrainian activist Alla Horska was questioned several times by the state security police and asked to bear witness against many of her fellow Ukrainians, following mass arrests in 1965. She refused and remained silent.

At the young age of 41 Alla Horska was brutally murdered. Because of many unclear aspects of the case there are speculations that her untimely death was politically arranged.

On December 7th, 1970, the day of the funeral, friends of Alla Horska gathered in her studio to voice their last goodbye. Her work was displayed amid decorative traditional Ukrainian embroidery, branches of guelder-rose (kalyna) and periwinkle (barvinok). Beneath her portrait was a testimony to the beauty and righteousness of her life — "Pure in spirit she passed in our midst, with the zeal of a neophyte who has suddenly discovered the land and faith of his ancestors. Honor to her as a person — as an artist; for us she was the embodiment of courage, consciousness and rare dedication to her fellow human beings."

asks if our organization, proven with half a century of experience, could not make a grand gesture for the benefit of our society and provide such a magazine. "50th anniversaries not only bring honor and glory but greater obligations", states Marta Tarnawska.

"We do not need a revolution nor any radical changes in our administration or editorial staff of our magazine", continues Mrs. Tarnawska. "We only need the passing of appropriate resolutions at the Convention to make this project a reality".

YOUNG WRITERS AND ARTISTS

This month's issue of *Our Life* is featuring the works of some of our young writers and artists, with biographical data.

Also offered is an excerpt from a short story by Luba Maziar — in Ukrainian and English; Miss Maziar also illustrated the story; It sewed as part of her presentation to the Board of Examiners at Pratt Institute, which earned Miss Maziar a Fine Arts degree.

Kangaroo Poritko

"Let's sit down under this gum tree," said Poritko.

"But my balloon... Can't you understand? My balloon... I cried almost in agony.

"Your life's emphasis should not be on possessing but on becoming," Poritko replied. His voice was calm and reminded me of those bamboo arrangements that I used to hang from my porch ceiling back home to tinkle in the summer wind. Something forced me to sit down by him.

"Listen!" said the kangaroo bowing his head. After a short pause he continued:

"It's only with the heart that one can hear correctly; what is essential to life is mute to the ears."

For some time Poritko continued to sit in silence, and this disturbed me. What was there to listen to? I asked myself repeatedly and with an outburst I declared:

"While I walk around with a fat-tailed kangaroo my balloon will burst if the branches of the trees press too hard upon it."

It seemed to me that Poritko was entirely aware of my violent emotions, though he made no effort to calm me. I found it hard to believe that there could exist someone or something like this kangaroo, who had no inclination to be compassionate toward my being stuck in this enormous and strange land. Weird questions filled my mind: Is this a dream or a nightmare? Is my imagination playing tricks on me, or is this situation real? What or who is this Poritko?

Then something filled me with a strange spaciousness infinitely beyond myself, as soon as Poritko's dark eyes rested upon mine.

"Listen!" said the kangaroo as though trying to scan the universe with his mind; He seemed to be searching relentlessly for hidden clues to creation, and for the wonders of life itself.

"Listen to that cockatoo singing his throat out at the beginning of dawn... Listen to that gentle wind rustling the leaves of this gum tree... Listen to that thundering music of the brook babbling over those rocks... But the most harmonious tune of all is the expression of love and good will." So spoke Poritko sighing after each sentence.

For the first time I tried to understand the meaning of his words, the hidden philosophy — if any — of his life. For the first time I wanted to listen carefully to whatever he had to say, but when I got into this mood, he sprang up to his feet and said:

"Let's go and see your balloon!"

Featured in this issue is Miss Maziar's projected wedding invitation.

HELPFUL HINTS ON PUBLICITY

As press chairman for your branch, you are faced with the task of contacting newspapers and radio and TV stations to publicize upcoming events and getting the local media to cover your arts and crafts exhibits, anniversary functions and other important events organized by your branch. How do you contact the media? Should you write or phone? When should you send out your information, and can it be handwritten or should it be typed?

These questions and others pertaining to the dissemination of information will be answered by Mrs. Helen Smindak of New York, a former editor of The Ukrainian Weekly who has worked for several years in the public relations field and has practical experience in writing news releases and contacting the press.

Що з'ясувати?

ДЮРРЕНМАТТ, ФРІДРІХ. Гостина старої дами: трагічна комедія. Переклад з німецької Віри Вовк і Є. П. Мюнхен, Сучасність, 1974. 106 стор.

Фрідріх Дюрренматт — це сучасний швейцарський письменник 1921 року народження, що

ON THE FRONT COVER

The front cover for the Convention Book, due for publication this month was designed by Tania Krawciw. This is the second such contribution by the young artist, the first being a cooperative effort with Danusia Kazaniwska, in designing and executing the cover for the book marking the XVI Convention of UNWLA.

Miss Krawciw is a professional in her field which encompasses all the aspects of the printed word as it appears in an art form. She is a perfectionist and that coupled with her talent is the reason for the rapid success of her career.

Miss Krawciw works mostly freelance, contracting steady clients. She has taken time out from her busy schedule to work on the cover of the Convention book and has provided her valuable advise as to the general layout of the forthcoming publication.

Those who have seen the projected cover have marveled at the stark simplicity which brings forth beauty of the design and elegance of the lettering. Without doubt their opinion will be shared by all at next months convention.

належить до найвидатніших постатей модерного літературного світу. Зокрема його експериментальні драми мали і мають величезний вплив на розвиток сучасного театру. Улюбленою темою творчости Дюрренматта є питання: що таке справедливість? Письменник навіть опублікував в 1969 р. окремий есей про справедливість і право, де він, як і в белетристичних своїх творах, концентрує всю увагу на справедливості, зокрема ж на релятивності цього поняття. Дюрренматт любить у макабричних сюжетах, розповіді й п'єси його читаються з напруженням: помста, смерть, убивство є частими їх атрибутами. При цьому твори Дюрренматта часто просякнуті сатиричним або ексцентричним гумором і це робить їх ще більш почитними.

Серед українців Дюрренматові пощастило. В 1970 році появилася в Києві книжка Дюрренматових повістей п. н. *Суддя і його кат* у перекладі Катерини Гловацької, а ось у цьому 1974 році вийшла друком у Мюнхені, у видавництві Сучасність, Дюрренматтова трагічна комедія *Гостина старої дами*, що її переклали Віра Вовк і Є. П.

Гостина старої дами є однією з найбільш відомих Дюрренматових драм. Вона перекладена на різні світові мови, ставлена на сцені багатьох театрів, а теж і сфільмована. Героїня цієї трагічної комедії — міліонерша, що повертається в рідне містечко, бажаючи за своє багатство купити собі "справедливість", тобто помсту за заповідяну кривду. П'єса написана з притаманним Дюрренматові макабричним гумором. Український переклад затримує свіжість розповіді і дотепність оригіналу.

Марта Тарнавська.

DOVZHENKO, ALEXANDER. THE POET AS Filmmaker. Selected writings edited, translated and with an introduction by Marco Carynyuk. Cambridge, Mass., MIT Press, 1973. Іv, 323 p. 8.95.

"В кіномистецтві слов'яни дали світові одного тільки мистця

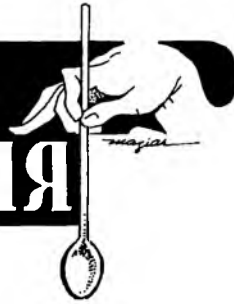
— мислителя й поета. Це був Олександр Довженко". — Таку заяву склав на якомусь міжнародньому зібранні Чарлі Чаплін — найславніша, мабуть, постать в історії світового кіномистецтва. Серед українців, що були присутні на цьому зібранні в складі советської делегації, ця заява викликала не гордість і радість за земляка, але збентеження. Бо в цей саме час Довженко вже був у неласці, фільми його не втішались офіційною апробатою, їх критиковано, цензуровано, а то й припинювано їх продукцію.

Український кінорежисер і письменник Олександр Довженко (1894-1956) прославився своїми ранніми фільмами, такими як "Звенигора" (1928), "Арсенал" (1929,), "Земля" (1930) та своєю знаменитою повістю "Зачарована Десна". Проте в умовах советського режиму, при наявності постійного політичного втручання у мистецьку творчість, геній Довженко, не міг повністю розвинутися.

Молодий дослідник Довженкової творчости Марко Царинник зробив велику прислугу українській культурі, підготувавши та випустивши в світ англomовне видання Довженкової "Записної книжки". Записник Довженка охоплює останніх 15 років його життя (1941-1956). В ньому відновані не лиш Довженкові думки про життя і мистецтво, але й численні епізоди й анекдоти, що служили пізніше матеріалом для кіносценарій та оповідань. З багатьох записів пробивається велика Довженкова любов до рідної землі і великий біль за долю рідного народу.

Марко Царинник зладив свій англomовний переклад на основі не одного, але кількох варіантів виданих досі в СССР Довженкових "Записних книжок". Речення, що були пропущені в українському виданні, наприклад, він віднаходив і перекладав із російського видання, і навпаки. І так англomовний переклад Царинника часто повніший ніж оригінал в українському п'яти-томному збірнику Довженкових творів, виданому 1966 року в Києві. Царинників переклад зроблений дуже доброю, живою англій-

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

РІЗДВЯННИЙ КНИШ

Книш це один із найстарших родів святочного хліба, який відіграв важливу роллю в народніх звичаях. До наших днів залишилося мало інформації про книші, і тому важко відтворити всі традиції пов'язані з цим святочним печивом.

Знаємо, що в давнину книші були обов'язковим печивом на поминках, про це навіть згадував у своїй "Енеїді" Іван Котляревський:

"Зробити поминки я хочу,
Поставити обід старцям
І зараз миттю всі пустились
Горілку, м'ясо купувать,
Хліб, бублики, книші вродились
Пішли посуду добувать,
І коливо з куті зробили,

В усній словесності залишилися деякі прислів'я про книші як:

"Повна піч паляниць,
посередині книш"
"Одного поля ягода, одного
тіста книш"
"Поки бабця спече книші, а у
дідуса не буде душі"
"От тобі, Гандзю, книш!"
"Книш — не пиріг"
"А вас книші поважаємо: як є у
віщо, то вмачаємо, а ні
у віщо — вибачаємо й без
усього поїдаємо"

ською мовою. Крім "Записних книжок", книга включає ще 20 сторінок Довженкової "Автобіографії" та дуже цікавий Царинників есей про Довженка. Книга дуже дбайливо зредагована: бібліографічні примітки розшифровують "темні місця" і дають посилання на найновішу літературу, додано не лиш покажчик імен, але й хронологію життя і творчости та фільмографію. Книга видана одним із найкращих університетських видавництв Америки і напевно знайде поширення серед кругів, що цікавляться кіномистецтвом.

Марта Тарнавська

Згадуються книші навіть у пісні "Де ти бродиш моя доле? Не докличись я тебе... чи в будинку із панамі їси ласощі й книші?"

Але найбільше традицій пов'язаних з книшами, які залишилися до наших днів це звичаї під час Різдвяних Свят.

В день Свят-Вечора книші і книшики господиня пекла так, щоб вибрати їх з печі в час сходу сонця. Перед самою вечерю, кутю покривали хлібом, а узвар книшем, коли ставили ці страви на покутті, чи перед дідухом. На Щедрий Вечір пекли дуже багато пирогів та книшів і в деяких місцевостях книш лежав по середині стола зі свічкою замість колача. Збереглася навіть жартівлива колядка яка згадує книші:

"А за цю коляду —
Дайте все доладу:
Грудку каші,
Кільце ковбаски,
Книша — пирога....
А не дасте —
За книша — пирога
Поволочу хату за рога;
За ковбасу — хату розтрясу,
За кашу — візьму, Марічку

вашу!

Дай, Боже?

На Йордан, коли принесуть свячену воду до хати, господар наливає її до миски і накриває миску книшем. Тоді обходить своє господарство і в кожному окремій місці, чи господарській будівлі, малює крейдою хрест, кропить свяченою водою і залишає всюди кусник книша. Таким способом господар посвячує ціле своє господарство і відганяє всі нечисті сили.

Печення книшів було найбільше поширене на Великій Україні. Пекли їх теж і на Гуцульщині, про що згадує В. Шухевич в своїй книжці "Гуцульщина", і подає точний опис, як їх гуцули виробляли.

На жаль печення книшів в двадцятім столітті почав підупадати, а їх обрядове призначення забувалося. Тільки нечисленні родини та деякі села зберігали ці традиції.

Форма книшів була завжди округла. Виробляли їх двома способами. Перший спосіб розтачати

тісто на округлу паляницю, наложити на всю поверхню начинки, зрловати та положити в округлу форму. В деяких місцевостях книші мусили мати по середині дірку — це було призначене для душ які, за повір'ям під час Свят-Вечора приходили до свого родинного дому. В інших по середині книша накладали кусок тіста "хлібенятко" і так пекли. Це "хлібенятко" було призначене для душ померлих. Другий спосіб: розтачати тісто в довгу широку смугу. Прорізати тісто до половини в широкі паски. На непрорізану частину наложити начинку і покрити її прорізними пасочками. Вложити до округлої форми.

Припис на книш, який тут подаю зберігся в родині моєї мами, яка походить з Поділля, село Березовиця Велика, Тернопільщина. Родина мами, бабуні та прабабуні були самотні в цілому селі, які пекли книші та подавали до борщу на Свят-Вечір.

КНИШ

2 унції дріжджей
1/2 горнятка оливи
1 горнятко води
3 горнятка борошна
1 1/2 ложечки соли
1 ложечка цукру

Зробити розчин з дріжджей, трішки теплої води та борошна. Коли розчин готовий додати решту складників та замісити тісто. Поставити в тепле місце, щоб підросло. Коли готове, розтачати на округлу паляницю, наложити на верх начинку зрловати та вложити до округлої добре висмарованої форми. Поставити щоб знов підросло, посмарувати водою або розбитим яйцем і пекти на 350 коло години і 15 хвилин.

Традиційно до книшів брали конопляну олиу, але тому, що тут цього не можна дістати можна вживати соняшникову олиу або звичайну оливу.

Тільки між нами і телефоном...

Потрібно: освіченої, "визволеної" жінки, фахівця англійської літератури і мови (в кращому випадку ще й письменниці), обізнаної з українською літературою...

— Доба освічених та "визвоєних" жінок, довжелезні списки у "Нашому Житті" молодих ґрадуанток, між ними і спеціалістів з англійської літератури, і — бачите?..

Вищезгаданий вислів пані Наталки, це частина докору для нашої громади на північно-американському континенті. Моя співрозмовниця, пані Наталія, це доктор філософії, яка серйозно цікавиться і літературою. Тому вона так сильно (але справедливо!) реагує на існуючу ситуацію:

— Де є переклади нашої літера-

тури, чому вони ніколи не дійдуть до полиць американських книгарень, у руки американських і канадських студентів?..

Справа, яку порушила пані Наталія, є актуальна, реальна і близька, а при тім — для нас навіть гідна більших дорікань. Чому?

1. Найбільше скупчення українців та осіб українського походження поза Україною є в англомовних країнах. Перша серія перекладів української літератури на англійську почалась у 30-их роках. Дещо вийшло тоді, пізніше час від часу щось "капнуло". Та, мабуть, крім Багряного "Тигроловів", ні один літературний твір не досягнув ширшого відгуку чи популярності. Хоча були деякі переклади добрих творів, їх друкували малі видавництва, або наші видавництва чи газети й журнали; в інших випадках часто переклади не були фахові і не були вдалі.

Останніми часами справа дещо змінилась, коли видавництво д-ра Богдана Винаря "Ляйбреріес Унлімітед" зорганізувало відділ "Юкрейніен Академік Пресс", яке вже видало переклади "Чорної Ради", "Невеличкої драми" (В. Підмогильного) та антології оповідань "Патетична соната" Куліша та наукові твори доповнюють цю імпресивну серію. Ми читали недавно, що потрібно всього 500 передплатників, щоб видавництво могло безперервно видавати нові переклади (на заклик у "Свободі" відгукнулись аж 3 (три) передплатники!). Та успіх видавництва видно в тім, що тепер воно має перевидати "Чорну Раду" для американських молодих читачів. Отже можливість вже стає дійсністю для Українського Академічного Видавництва.

2. Маленька група українців у Бразилії. Серед них науковець д-р Віра Селянська, себто поетка Віра Вовк. Одна особа, а самостійно видала вже 2 томи новель у перекладі

на португальську мову, одну збірку поезій та недавно імпресивну і багатющу антологію-альбом українських поезій (переклади) та відбиток творів українських сучасних мистців. Діло одиниці!

Німеччина: Хоча переклади на німецьку мову появились уже досить давно, тепер майже регулярно виходять у німецьких видавництвах переклади української літератури — 14 книжок праці д-р Галі Горбач, спеціаліста німецької мови й літератури.

3. Одна Анна-Галія Горбач, одна Віра Вовк — а де ж подібна "одна" в Канаді, Австралії, Англії чи ЗСА? Під сучасну пору бачимо якісні переклади головно д-р Юрія Луцького та його дружини Мойри. Часами дещо й праці ще інших — а решта? А більше?

Отже, тут прекрасна можливість для наших молодих жінок головно спеціалісток в англійській літературі, фахово взятись до такого діла. Чи не прекрасна це можливість для таких, що пильнують у хаті малих своїх дітей, а у вільних годинах зможуть виявити свої здібності й творчість у добрих перекладах? Якщо д-р Горбач може роками оббивати пороги видавців і мати в тім успіх, то чому б не мало так само пощастити комусь у Канаді чи ЗСА? По багатьох університетах тепер викладають українську літературу — там можна порадитись про вибір творів для перекладу. Вже час, щоб наші давніші твори разом із сучасними Калининця та Осадчого, в яких є універсальне значення, мали відкриті двері в світ.

Жіночі товариства виконують різні завдання та функції. Може тепер уже зможуть більше присвятити уваги піддержанню і розповсюдженню перекладів нашої літератури, як і головного — спробі, заохоті, конкурсам перекладів.

Любов Калинович

РІЗДВЯНІ ПИРІЖКИ З КАПУСТОЮ.

Тісто:

2 унції дріжджей
3/4 горнятка оливи
1 1/2 горнятка води
4 горнятка борошна
2 ложечки соли
1 ложечка цукру

Начинка:

4 фунти квашеної капусти (купувати цю в плястикових торбинках, а не в пушках)
2 великі цибулі (Бермюда)
1/2 горнятка оливи
1 ложечка соли, або до смаку
Дрібку перцю

Тісто виробити так, як на книш. Коли готове розтачати та витинати округлою формою кружальця. На них накладати капусту, зліплювати, приплескати зліплену частину і скласти на добре вимашену бляху. Коли підростуть, посмарувати водою або розбитим яйцем. Пекти на 350 коло 45 хвилин. З цього припису буде коло 60 пиріжків.

Начинка: Капусту зварити, процідити і добре видусити руками чи в стирочці всю додаткову воду. Покришити цибулю і легко присмажити, до цього додати видушену капусту і так смажити на маленькому вогні коло пів години. На кінець посолити і поперчити до смаку.

Любов А-В.

ГАННА ЧЕРІНЬ

Листопадова слава

Вже листопад на порозі —
Місяць геройської слави,
Днів у боях і тривозі
За здобуття держави.

Воля для рідного краю —
Це заповідна мета.
Кращої цілі не знаю,
Справа це світла й свята.

Слава поляглим героям,
Нашим хоробрим стрільцям.
Кулі зловіщим роєм
Ранили юні серця...

Слава повік не загине,
Житиме в наших серцях,
На здобуття України
Ясно освітлює шлях.

Струнко шикуймось у лави,
Серце із серцем у лад!
Сходить у променях слави
Місяць змагань — листопад...

ІРИНА ДИБКО

ЗАВЗЯТЕ БАЖАННЯ

Був ясний, соняшний день.
Співали пташки, і все було таке
лагідне... Але враз, серед
пташиних пісень, почувся крик
розпуки:

— Мамо, мамо, дивися!
Хтось її зламав, вона вже
зів'яла!

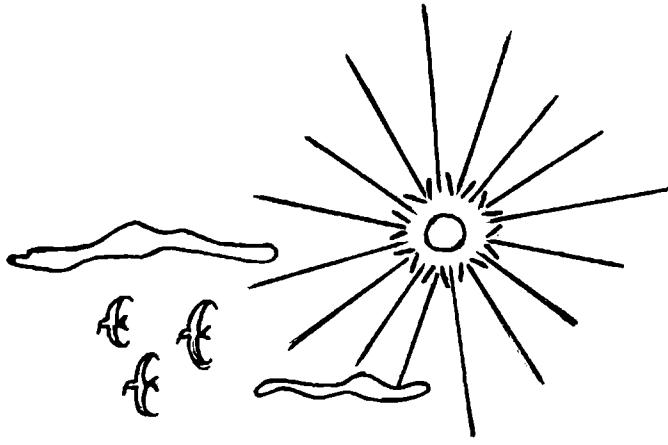
На траві лежала найкраща
гілка помідора з прив'ялим
листям, а над нею стояла
Мартуся... По її личку котилися
рясно сльози безпорадності і
спадали на пов'ялі листочки.
Мати пригорнула дівчатко й
потішала, як уміла, та поясню-
вала, що таке лихо нераз
трапляється і що на інших
кущах ще є багато гарних
гілочок. Та це не помагало.
Мартуся пригадувала мамі, що
це була її улюблена гілочка. А
коли мама хотіла забрати
зламану гілочку, щоб її вигляд
не розжалював Мартусю ще
більше, заплакане дівчатко
взяло гілку в рученята і, ніжно

притуливши до обличчя,
просило не викидати гілочку.

— Я, мамо, покладу її до
великої склянки з водою, і
побачиш, що вона відживе! От
побачиш! Я буду нею так
пильно піклуватися, що вона
відчує, що я бажаю, щоб вона
жила — і те бажання поверне
їй життя. Знаєш, мамо, — про-
довжувала Мартуся, — ми в
школі вчилися, що рослини й
квіти вміють нас розуміти;
зокрема, кожне привітне слово
та ніжний дотик руки для них
те саме, що й для мене — коли
ти, мамо, пригорнеш мене й
кажеш "ой, ти моя кохана
доню"...

По такому виясненню,
мама чейже не могла запер-
ечити Мартусі.

При вікні, у великій склянці
з водою стояла досить велика
гілка помідора. Вже декілька
годин пройшло, а вона все ще
похилена в долину. Зажурені
очка раз-по-раз дивились на
рослину. Мартуся ніжно
пестила руками кожний
зів'ялий листочок і щось до

(малюнок Мартусі Шраменко).

зранена, і моє серце, повне любови, моє піклування поверне їй життя.

Мама уважно прислухалась до Мартусиних слів, бо кожне слово ніби дихало непоборною силою й вірою в життя.

Тим часом, гілочка випросталась, і поморщені листочки розгорнулись у пишні оксамитно-зелені клаптики. Тільки малесенька яснозелена помідорка ще лишилась із похиленою голівкою. Як Мартуся це побачила, слів не могла знайти, щоб висловити своє захоплення. Вона так раділа, що гілка набирала такого вигляду, що запевнювала життя.

Минали тижні. Літо несло тепле соняшне проміння і не минало гілочки при вікні. Соняшно всміхались над гілкою й Мартусі очка. Йдучи до школи, вона прощалась з гілочкою ніжним поцілунком, і так само віталась, повернувшись зі школи. Аж одного дня побачила, як у воді з усіх боків гілки відросли корінці. От так диво! З кожним днем корінці дужчали. Вирішила Мартуся перенести гілку зі склянки до городу й там посадити, щоб вона набирала живучі соки матері-землі. Поцілувала на щастя корінчики й проказала

"Рости велика"! , а тоді поклала гілку в невеличку ямку й обережно пригорнула землею. Опісля прив'язала гілочку стяжечкою до підпори, щоб її, ще невелику, вітер не зламав. Кожного дня ходила Мартуся на город і доглядала гілочку. А гілочка, закоренившись, росла й росла... Вже й помідорка більшою ставала, а соняшне проміння допомагало Мартусі в піклуванні й ніжно рум'янило маленький плід. Незабаром гілочка стала схожа на кущик, бо збоку стала ще одна гілочка відростати, що також вкрилась рясним квітом. Дивилась на цвіт перша рум'яна помідорка й так росла, що кращої від неї на цілім городі не було. Дивились на помідорку щасливі очки, дивилось сонце, пташки й бджілки... Всі ж бо вони були живими свідками другого життя рослини, що його Мартусене піклування й любов повернули.

— Мамо, — промовила одного дня Мартуся, — я цього ніколи не забуду, що трапилось із гілкою. Знаєш, що я думаю? Як виросту, то я тим самим бажанням, що повернуло життя помідорці, зможу й людям помагати, правда? Мамо, чи ти мене розумієш?

— О, так, доню, — відповіла мама, — розумію. Тим почуванням, що ними ти виплекала гілочку, немає меж. Саме такими почуваннями ми схожі на Все творця-Отця. Хто зна, Мартусю, які скарби ще від нього нам дані, в нас дрімать?!

Мати з донею занурились у задуму... А листочки на гілці під подихом ніжного вітру похитувались, потакували їх словам і здогадам — бо хто зна, може те, що сьогодні

них шепотіла.. Відтак повернулася до мами й почала пригадувати:

— А пам'ятаєш, мамо, як ми були на городі, ти казала що на гілочці біложовтий цвіт помідорів з красою сонця перекликається? Знаєш, мені те порівняння дуже сподобалось. А пам'ятаєш, як працюваті бджілки злітали над розквітлим гілочками? Я їх боялась... Пам'таєш?

— О, так, доню, я все пам'ятаю... — відповіла мама. А мартуся, по хвилинній задумі, продовжувала:

— А я таки вірю, що вона буде жити! Знаєш, чому? Бо я гілочку люблю. А ти, мамо, казала, що любов — то дар Божий, і ним можна рани гоїти. І ось саме тепер гілочка

Відгуки

Високоповажана Пані Редактор

Мушу Вам сердечно подякувати за відгребання з попелу забуття світлих днів Першого Всеукраїнського Жіночого Конгресу. Скільки ж захоплюючих споминів розбудила стаття п. Л. Волинець у нас "старих", які його творили і переживали. Немов ще нині бачу головний двірець у Львові, переповнений делегатками переважно в селянських одягах, які очікували знижкового поїзду до Станиславова та ї не діждалися. Тоді декотрі повернулись додому, але більшість заплатила повну оплату та поїхали на Конгрес, хоч він вже зачався.

День селянки в Станиславові започаткував такі жіночі здвиги по усіх містечках галицької волости, де діяли філії Союзу Українок. Як велику цінність зберігаю в своєму родинному альбомі знімки із масових вправ вільноруч кількасот членок нашої філії в Раві Руській до слів піснимоливи: "Боже Великий, Творче Всесильний". "Дні Селянки" — це не були пусті паради зорганізовані "на коліні". Це був свого роду іспит організованості

важко уявити, в майбутньому буде людині зрозуміле.

Сонце, тим часом, на дужих крилах лету, до воріт вечора долітало. На кремезному клені вільшанка щебетала. Щасливе дівча казало гілочці "Добраніч"!

Минали дні — достигла помідорка, доспівало літо, доспівало й серденько Мартусі вірою в життя і красу. Лиш трави час-від-часу тихенько про осінь шелестіли...

жінок. Походи численних, виструнчених рівних рядів "бабського війська" — як то дехто іронічно про них висловлювався — показували чужому населенню наших галицьких міст не тільки нашу силу, але також і красу наших селянських одягів та багату культуру бідного галицького села. Вони скріпили нашу віру у власні сили, а також наповнили діяльність сільських кружків Союзу Українок новим змістом повним чару. Відгомін тих походів з рідними оркестрами та злученими жіночими хорами не прогомонів безслідно. Праця в організаціях поглибилася. Почалися різного роду курси як домашнього господарства, варення, щиття, плекання немовлят і т. п. Наше село росло духово, поширювалася добра жіноча преса, а з нею плекання народньої ноші, звичаїв і т. д. Наш примір подіяв і на "сильнішу половину людського роду". В рік після нашого "Дня Селянки" філія "Сільського Господаря" в Раві Руській урядила рівнож величавий день Сільського Господаря. В поході їхали драбнясті вози з різного роду рілничим приладдям, селянські хлопці в білих полотняних одягах та солом'яних брилях показували вправи косарів тощо.

Коли ж війна жорстоко знівечила ті всі наші труди та надбання, а нас розкинула по

закінчення зі ст. 21

пропускаємо "пані", хіба коли може зайти непорозуміння, якої статі дана людина — жінка, чи чоловік. Не писати "відомий мистець". Коли він відомий, то зайво додавати йому цей прикметник. Коли ж він невідомий, то навіщо подавати невірну інформацію?

Цих кілька практичних порад напевно пригодиться пресовим референткам у їх праці, а редакціям облегшить їхню працю.

широкім світі, все ж таки в наших серцях осталися вузли особистої приязні як наслідок спільних трудів в жіночих організаціях (листи від селянок, яких доля занесла чи то аж до Франції, чи Англії чи деінде).

То ж ще раз гратулюю п. Л. Волинець за знамените опрацювання матеріалу та піетизм, з яким вона поставилася до колишньої праці Союзу Українок. Для нас, "старих" це теплий, свіжий подув споминів нашої молодости, наших трудів, це розрада, що молоде покоління поцікавилася нашою працею та дає нам за неї признання.

Остаю з правдивою пошаною
Р. Богачевська

В ПАМ'ЯТЬ найдорожчої Мами, Христини Мрицовой, співосновниці і членки Кружка Українських Дівчат у Львові у 1930 р., а опісля активної членки Союзу Українок, складаю 40.- дол. на запасний фонд "Нашого Життя".

Мирослава Мриц-Гук

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу дорогої бл. п. Марійки Гаврилишин, членки СУА, складаю 5.- дол. на стипендійний фонд

Олена Бобиляк

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. інж. Івана Вінтоняка нашого друга, складаємо на пресовий фонд "Нашого Життя" 20. дол.

Розина і Дам'ян Захарченки

**З НАГОДИ 30-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ ЖУРНАЛУ "НАШЕ
ЖИТТЯ
ПЕРЕСИЛАЄМО НАШ ЩИРИЙ ПРИВІТ ТА
ПОБАЖАННЯ ЯКНАЙКРАЩИХ
УСПІХІВ У ДАЛЬШІЙ, ТАК КОРИСНІЙ І
ВІДПОВІДАЛЬНІЙ ПРАЦІ,
ЯКУ ВІН ВЕДЕ ДЛЯ ДОБРА УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ.**

64-ТИЙ ВІДДІЛ СУА

ХРОНІКА ОКРУГ

Пригадуємо всім Окружним Радам і Відділам СУА, які включають кліші до своєї Хроніки, що їх виконання треба оплатити. Кліша одношпальтова коштує 8 дол., двошпальтова — 15 дол. Найкраще прислати цю суму разом із дописом.

Адміністрація Н. Ж.

**
*

Округа Філядельфія

Хроніку філядельфійської Округи мусіли ми розділити на два числа, не тільки тому, що це число мусіли ми присвятити загальній тематиці, але теж тому, що хроніка дуже довга, особливо частина присвячена самій Окрузі. Мусимо підкреслити, що Відділи цієї Округи прислали свої хроніки вчасно, придержуючись вказівок пресової референтки, за що ми їм гарно дякуємо.

ОКРУЖНИЙ З'їзд

Дня 3. березня 1974 р. голова Галина Царинник відкрила З'їзд молитвою о год 10 рано. На її прохання присутні вшанували однохвилинною мовчанкою пам'ять недавно померлої заступниці голови Гол. Управи Осипи Грабовенської.

До Президії З'їзду увійшли пані — Галина Царинник, голова, Іванна Рожанковська, заступниця голови Гол. Управи, членка, Стефанія Кохановська, секретарка. До комісії увійшли пані — др. Марія Струтинська, Ярослава Прокопович (Верифікаційна), Іванна Федорів, Наталія Даниленко, Ірина Ванчицька (Номінаційна), Володимира Ценко, Наталія Лопатинська, Олімпія Гайдучок (Ухвал). Превірку протоколу провели пані — Марія Гомзяк, Зоя Капшученко і Катерина Пак.

Зітували — голова Галина Царин-

ник, секретарка Марія Гомзяк, скарбничка Олена Шиприкевич, і референтки — др. Марія Струтинська культ. освітня, Слава Прокопович сусп. опіки, Іванна Федорів виховна. Звіти референток — пресової І. Ванчицької і молоді Т. О'ніл відчитано.

Організаційне. Округа охоплює 21 Відділів, з того 11 місцевих, а 10 позамісцевих. Це найбільша Округа в нашій організації і тому опіка над нею — це нелегке завдання. Тому й організаційних починів було небагато — багато уваги вимагала репрезентація і відвідування Відділів. Та всеж скликано 21. листопада нараду голів Відділів, де зреферовано статут (прибула стат. референтка мгр. Дора Рак). У квітні привітано невеликий зустрічі секретарку Окр. Ради з Дітройту Ольгу Остап'як, яка прибула до Філядельфії з виставкою картин. Великої праці вимагає від Округи влаштування Річних Зборів Гол. Управи, що відбуваються у травні (прохарчування і нічліги). Сумний обов'язок сповнила Округа допомагаючи при влаштуванні похорону бл. п. Осипи Грабовенської у жовтні 1973 р.

Культ. освітнє. Дня 5. квітня 1973 р. відбулось засідання культ. освітніх референток Відділів, де обговорено план праці на 1973 р. У травні вдалося спільно з Відділами відзначити 100-річчя НТШ з підкресленням постаті фундаторки Єлисавети Милорадович. (доповідь др. М. Струтинської). Дня 7. квітня відбувся вечір на пошану Григорія Сковороди (підготувала М. Ганіна), а 13. жовтня вечір гумору і сатири гостей з Австралії (заходами Окр. Ради і Відділів СУА). Окрім того Окр. Рада спільно з іншими жіночими організаціями влаштувала Свято Жінки-Героїні (18. березня) і дала почин до створення гром. комітету для участі української громади в Міжнар. Фестивалі. При веденні станків співпрацювали всі Відділи.

Виховнє. Народи виховних референток не вдалося скликати. В Окрузі були три Світлички, одна в Трентоні вже не діяла, друга у Філадельфії (43 Відділ) має 9 дітей і влаштовує для них відповідні імпрези. Третя у Вашингтоні (78 Відділ) має 16 дітей і дві вчительки.

Суспільна опіка. Народи референток також не скликано. Однак на сходинах Округи порушувалося акції сусп. опіки, як стип. акцію для Бразилії, допомогу для Європи. Завдяки тому вдалося дістати кількох спонзорів і вислати ряд одягових пакунків.

Зв'язки. Окружна Рада є членом місцевої Федерації Жін. Клубів.

Пресове. Відбулась нарада пресових референток Відділів. Дописи про працю Окр. Ради появились у наших щоденниках і в Н. Ж.

Відділи Округи не складали звітів, а відповідали на заздалегідь отримані питання, як — що вважають за найбільший осяг цього року, а що за невдачу та й деякі інші. Відповідали пані — Анна Татарів (2 Відд.) Наталія Лопатинська (10 Відд.), Віра Струк (11 Відд.), Ярослава Кобрин (13 Відд.), Ярослава Лободич (20 Відд.), Марія Ганіна (41 Відд.), Катерина Пак (42 Відд.), Анна Олійник (43 Відд.), Олена Коровицька (44 Відд.), Марія Баб'як (48 Відд.), Марія Матвійків (54 Відд.), Марія Булавка (59 Відд.), Стефанія Колодій (88 Відд.) Леся Мацьків (90 Відд.), Оріся Гевка (98 Відд.).

У своєму слові І. Рожанковська,

представниця Централі, вказала на завдання цього року. Це є — підготовка до Ювілейної Конвенції, в якій повинно взяти участь усе членство. Дальше — розбудова нашого Запасного Фонду, що повинен дати підставу для нашого журналу. А вкінці стипендія акція для Бразилії, що її слід популяризувати серед громадянства. Однак найбільш важливим завданням хвилини є приєднання членок. Про це треба завжди пам'ятати, коли хочемо, щоб наша організація жила і розвивалась.

У дискусії делегатки забирали слово до справ, заторкнених у звітах. Зокрема підкреслено потребу сусп. опіки, бо маємо щораз більше потребуючих людей. Іванна Рожанковська вказала на те, що референтури повинні працювати комісіями, тоді краще йтиме праця в Окрузі й Відділах. Обговорено також справу віднови і коштів утримання Дому СУА.

Верифікаційна Комісія зголосила, що є заступлених 15 Відділів із 45 делегатками. Комісія протоколу ствердила, що він є вірний і З'їзд його прийняв. На внесок голови Конт. Комісії Анни Богачевської уділено Управі абсолюторію.

До нової Окружної управи увійшли пані — Лідія Дяченко, голова, Стефанія Кохановська і Марія Зубаль, заступниці, Стефанія Жмуркевич, секретарка, Олена Шиприкевич, скарбничка. Референтками стали пані — Анна Олійник організаційною, Тая О'ніл культ. освітньою і молоді, Іванна Федорів і Надя Лучанко виховними, Марія Варварів сусп. опіки, Ірина Юрчак зв'язків, Ірина Ванчицька пресовою.

До Контр. Комісії увійшли пані — Галина Царинник, голова, Марія Ганіна, Анна Богачевська члени. На внесок Ном. Комісії вибрано Марію Баб'як почесною членкою Округи.

Постанови Комісії Ухвал відчитала п-і О. Гайдучок і З'їзд їх прийняв.

З'їзд закрито о год. 5 по полудні.

Зладжено на підставі протоколу.

УХВАЛИ З'ІЗДУ

1. Окружний З'їзд вітає члена-основника Союзу Українок Америки та почесну голову Олену Лотоцьку у 50-ліття основання організації і висловлює їй признання і подяку за її невтом-

ну працю та бажає їй здоров'я і сил.

2. 50-літній Ювілей ставить до зорганізованого членства зобов'язання посилити працю над приєднанням нових членів для добра організації.

3. Конечне є збільшення членства і для того слід взяти до уваги всі побажання поодиноких Відділів:

а) зацікавити молодь працею СУА, влаштовуючи відповідні доповіді і панелі.

б) затіснити співпрацю поміж Централю і окремими Відділами, створити один моноліт.

в) найти платформу співпраці поміж поодинокими Відділами, а головло поміж молодими і старшими членками.

г) збільшити почування дисципліни у поодиноких членок.

г) влаштовувати сходини у догідний і безпечний час.

4. Окружний з'їзд вітає ініціативу Відділів: у влаштуванні мистецьких вистав, фестивалів та показів, які поширюють українське ім'я серед американського світу та прохає інші Відділи про взаємну співпрацю та фінансову піддержку в тій ділянці.

5. Доцінюючи величезну скарбницю культури, яка криється в українському мистецтві та обрядовості, прохає членство піддержувати музейну збірку СУА збіркою нових експонатів та Централю СУА відновити студії обрядовості, створюючи спеціальну референтуру.

6. Одним із найважливіших завдань жіночих організацій є дошкільне виховання, якому слід присвятити більшу увагу. Тому прохається майбутніх референток розглянути можливість творення нових діточих світличок.

7. З огляду на великі потреби суспільної опіки Окружний З'їзд звертає увагу на посилення Суспільної Референтури головно молодими членками, які найшлиби можливість виєднання допомоги урядових стейтових чи федеральних чинників.

8. В обличчі тотальної боротьби українського народу та української жінки на рідних землях Окружний З'їзд звертається з проханням не відмовлятися від обов'язків громадської праці, яка посередно є допомогою воюючій Україні.

Представниці Округу Філядельфія у сенатора Річарда Швайкера. Зліва на право: У. Мазуркович, Дзвінка Швед, сен. Річард Швайкер, Христя Перфецька, Віра Андрвйчик

Численно зібрана публіка брала участь у ювілею "Нашого Життя" у Філядельфії

КОНФЕРЕНЦІЯ РЕФЕРЕНТОК СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ.

Конференцією, яка відбулася 15. вересня 1974 р. проводила президія у складі: п. Лідія Бурачинська — голова СУА, п. Лідія Дяченко — голова Округу і окружна референтка сусп. опіки п. Марія Варварів. На залі було присутніх 20 учасниць із 14 Відділів, а саме: п. Наталя Лопатинська, (10 Відд.), п. Ковшевич (11 Відд.), п. Слава Прокопович (20 Відд.), п. Дзівак (41 Відд.), п. Бурачинська (42 Відд.), п. Анна Олійник і І. Федорів (43 Відд.), п. Кравченко (48 Відд.), п. Зарицька (54 Відд.), п. Снігура і Корж (59 Відд.), п. Дячок (78 Відд.), п. Тисак (88 Відд.), п. Козак (90 Відд.), п. Блазюк і Михайлів (91 Відд.) п. Кріль (112 Відд.). У програмі була доповідь п. Марії Варварів, опісля панель референток сусп. опіки Відділів, та вкінці заключне слово "наші завдання на будуче в ділянці сусп. опіки" у формі дискусії і ухвал.

П. Марія Варварів представила у своєму довшому рефераті плян Централі СУА для сусп. опіки, що його опрацювала на 3 роки реф. Централі др. Савицька і спеціально насвітлила працю, яку переводять референтки сусп. опіки нашої Округу. Опісля відбувся панель на підставі запитника, який виготовила п. Варварів і розіслала всім Відділам на кілька тижнів наперед, щоб референтки могли як слід приготувитись. В загальному референтки звітували — яку роботу їхній Відділ переводить і як Відділ заробляє гроші, щоб ту роботу перевести. Відділи переводять таку працю:

відвідують хворих та приносять їм дарунки, опікуються бабусями, переважно в Європі, висилають дітей на літні оселі, висилають пакунки з одягом до Європи, Бразилії, дають датки на Сарсель і Гарвард, замовляють Служби Божі за померлих членок, підшукують спонзорів серед громадянства для фінансової допомоги бідним студентам в Бразилії, уладжують доповіді про фахову сусп. опіку для публіки (Балтиморе), спонують дітей у школах українознавства складати дрібні пожертви і висилати бідним дітям у Бразилії: (Вашінгтон), висилають грошові датки до Бразилії, помагають бідним укр. жінкам з дітьми в інших країнах, допомагають бідним питомцям і монахиням (Бетлегем).

Опісля розвинулася дуже цікава дискусія, в якій забирали голос майже всі присутні. Суспільна опіка є дуже популярною референтурою СУА і відповідає вимогам почувань української жіночої вдачі.

В заключному слові, зібраному в постановках Конвенції, яке упорядкувала і відчитала п. Бурачинська — унагляднюючи потреби праці в ділянці сусп. опіки на найближчий час: 1. тепер найбільшій опіки потребують старші віком люди на нашому поселенні і ми повинні таку опіку їм дати. Це є суспільна опіка дрібних послуг, як відвідини в домах, допомога у лікарні допомога в уряді і т. п.

2. Від цієї допомоги ми повинні перейти до сусп. опіки відповідної розваги. Це можна починати від

читання газет аж до влаштування клубу для старших.

3. Допомагаймо при організації дитячої світлички. Наші діти нас потребують. Тому сусп.-опіка при Відділі повинна співдіяти із виховною референтурою.

4. Стипендійну акцію для молоді у Бразилії посилити, щоб серед нас знаходились опікуни для тої молоді, яка хоче вчитися.

5. Допомагаймо матеріально бабусям далі, однак ми повинні їх листовно підтримувати, щоб таким способом виявити нашу увагу.

Дуже ефективною була допомога українцям у Бразилії і Європі одяговими посилками. Це є велика підтримка в тих країнах, де одяг дорогий. Щоб ця акція приносила справжню користь треба діяти Відділам у порозумінні.

Конференція протягнулась досить довго і закінчилась смачною перекускою, яку підготувала госп. референтка Округу п. Леонтина Петрович.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ КОМІСІЯ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ.

Дня 3. вересня ц. р. відбулися сходуни Культ-Освітньої Комісії, що згідно із директивами Централі СУА складається із культ-освітніх референток Відділів Округу.

При відкритті окружна референтка п. Таня Оніл з'ясувала завдання Комісії, як також культурних рефе-

ренток. Рівнож просила висловитись поодиноким референток, які побажання вони мають до окружної референтки та їхні завваги до проведеного плану праці. У дискусії виявилось, що культурні референтки широко вітають створення Культ-Освітньої Комісії, заявляють потребу співпраці, головню в ділянці виміни рефератів, які часто бувають дуже цікаві і цінні, та варто, щоб і інші відділи могли познайомитись із змістом. Рівнож підкреслено потребу співпраці поодиноким референток при влаштуванні імпрез, головню, щоб збільшити фреквенцію, а навіть можна часом влаштувати імпрези при співпраці із іншими відділами.

Культурно освітні референтки ствердили заінтересування членства обрядовістю та прикладним мистецтвом. Розглянено можливість організації курсу вишивкарського, як також влаштування виставки вишивок.

У зв'язку із наміченим централею СУА відзначенням річниці смерти визначної керамікарки Павлини Цвілик обговорено план влаштування вечора в її честь із показом українського гончарства. В тій цілі рішено звернутись до мисткині п. Наталії Стефанів, як також присутня на сходинах пані М. Мазурик заявила охоту послужити своїми експонатами. Культурно-освітня референтка 20 Відділу В. Ценко заявила, що таку імпрезу Відділ може влаштувати получивши його із показом українського прядива, бо членка Відділу п. А. Літинська має куделю і охоче продемонструє техніку прядива.

У підготовці в найближчому часі культурні референтки зголосили слідуючі імпрези: Вечір Ікони — 20 Відділ і гурток книголюбів. День подяки — 48 Відділ. Влаштування нутра хати 98 Відділ.

На закінчення культурно-освітня референтка Округи Т. Оніл подякувала за участь у сходинах, дуже конструктивну дискусію та прохала про співпрацю між поодинокими референтками і окуружною референткою.

Таня Дяків-Оніл
культурно-освітня референтка Округи

При зміні адреси не забудьте подати коду Вашої околиці (зіп-код). Це конечне для висилки журналу.

ЗАХОДИ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

В неділю 20 жовтня, членки 98 Відділу СУА збирали підписи під петиції до сенаторів Генрі Джексона, Річарда Швайкера та Гю Ската в обороні поневоленого історика Валентина Мороза. Ініціативний Комітет пань у складі: У. Мазуркевич, Х. Перфецької, В. Андрейчук, С. Геврик, Дз. Швед та В. Лащик також підготував текст листів до вище-названих сенаторів з проханням, щоб вони особисто інтерв'ювали у справі В. Мороза і всіх поневолених у советській каторзі. Таких листів Відділ надрукував понад 400 і їх українці Філядельфії підписували по кожній Службі Божій під 11 укр. католицькими та православними церквами. Ініціативний Комітет рівнож зібрав 500 листів в обороні Мороза від учнів Рідної Школи, Нашої Української Школи та Пласту і вислав до Вашингтону.

З ініціативи Окружної Ради СУА ми звернулись до сенатора Швайкера з проханням про зустріч. Дня 22 жовтня пані У. Мазуркевич, Х. Перфецька, В. Андрейчик і Дз. Швед вяснювали сенаторові наше становище в обороні Валентина Мороза й інших в'язнів і вручили йому листа петицію Окружної Ради, що його опрацювали референтка зв'язків Марія Душник. Рівнож передали йому петицію із 3,000 зібраними підписами в обороні В. Мороза. Сенатор ввічливо прийняв делегацію пань і приобіцяв вислати особисті телеграми до Брежнева і амбасадора Добриніна, вимагаючи звільнення Мороза, Сен. Швайкер є спів-спонзором резолюції в обороні Мороза, яку представив Сенаторові Сен. Тефт.

ВІДЗНАЧЕННЯ 30-ЛІТТЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Дня 2 червня у вщерть виповненій залі дому Української молоді відбулося відзначення 30-ліття жіночого журналу "Наше Життя", получене з 2-ма виставками: "Від рукопису до готового журналу", що її влаштувала редакторка Уляна Любич, та прозових видань жіночого пера заходом Гуртка книголюбів у Філядельфії. Свято відкрила голова Окружної Ради Лідія Дяченко вітаючи доповідачок, членів колегії: Любов Волинець — культурно-освітню референтку СУА, Христину Навроцьку — пресову референтку Централі, Світлану Луцьку прибулих з Нью-Йорку, та Марту Тарнавську з Філядельфії.

Вечером проводила редакторка Уляна Любич. Любов Волинець виголосила доповідь про "Українську

жіночу пресу до другої світової війни", Світлана Луцька про "Жіночу пресу в радянській Україні", Марта Тарнавська про "Жіночу пресу в Америці", а Христина Навроцька зреферувала на підставі анкети голоси читачок про "Наше Життя".

Усі доповіді були на високому рівні, правдиві наукові розвідки і присутні на залі союзнянки гордились нашими здібними молодими доповідницями, зі задоволенням поглядаючи на заслухані лица досить великого числа мужчин.

Ред. Уляна Любич коротко пригадала історію "Нашого Життя" присвячуючи особливу увагу довголітній редакторці Лідії Бурачинській та в дотепних і щирих словах представила техніку праці редакції від отримання рукопису аж до надрукування журналу, рівночасно складаючи подяку технічному персоналові друкарні "Америка", зокрема пп: Степанові Микитці, Романові М. Шведові, Володимирові Візнерові та Михалові Феркунякові за видатну працю при друкуванні журналу.

З привітом від Філії Конгресового Комітету у Філядельфії виступив д-р Микола Ценко.

Несподіванкою вечора був виступ д-р Наталії Пазунок, яка в теплих словах відзначила постать Лідії Бурачинської, довголітньої бувшої редакторки "Нашого Життя", а тепер голови СУА і місто голови СФУЖО, яка на жаль, через недугу не була присутна. Вибрано делегацію, щоб понесла їй приготовану китицю розкішних цвітів.

У цьому святочному відзначенні взяли участь представниці 15 Відділів СУА, а деякі передали відразу на залі датки на Запасний Фонд "Нашого Життя", а саме: 2 Відділ Честер — 50.00, 10 Філядельфія — 35.00, 44 Відділ Бетлегем — 50.00. Крім того індивідуальні датки зложили пані Анна Татарів — голова 2 Відділу в Честері, 25.00, а пані Ольга Лукасевич 5.00.

Милу цю імпрезу закінчено солодким і чаєм, яке приготували пані 98 мол. Відділу СУА, які не тільки дуже мило вітали гостей, але і прибрали столи з правдивою естетикою.

КВІТИ НА МОГИЛУ МАРІЇ БІЛЯК

Одною із видатніших постатей українського жіночого руху в Галичині і на землі нового поселення в Америці — була організаційна референтка Головної Управи СУА — Марія Ляхович-Біляк. Саме тепер минає 5 літ

На знімці від ліва до права: членки Відділу СУА в Маямі— Соня Серна, Соня Микитка, Люся Візняк, голова Філядельфійської Округи Лідія Дяченко, сестра покійної пані Анна Рижевська, голова маямського Відділу СУА Ірина Ракуш і членка 20 Відділу СУА Вероніка Цегельська.

від її смерті в Маямі, Флориди — де вона поселилась під кінець свого трудлюбивого життя — переїхавши туди із Філядельфії. Там вона проживала враз із своєю сестрою анною Рижевською.

Щоб як слід вшанувати пам'ять цієї визначної союзниці, Окружна Рада СУА у Філядельфії, користаючи з того, що голова Лідія Дяченко їхала на двотижневу відпустку в квітні ц. р. до Маямі — доручила їй зложити квіти на могилу Марії Біляк. Пані Дяченко по приїзді до Маямі порозумілась із головою Відділу СУА Іриною Ракуш, щоб спільно вшанувати покійну. Разом зі сестрою покійної Анною Рижевською 9 квітня поїхали на цвинтар, де спільно помолились за душу покійної а пані Дяченко зложила квіти від Окружної Ради СУА у Філядельфії. Опісля пані Ракуш запросила всіх присутніх до поблизького ресторану на сніданок, підчас якого присутні згадували Марію Біляк і оповідали про останні роки її життя у Маямі.

Марія Біляк, яка ціле своє життя присвятила громадській праці — по переїзді до Маямі не могла відпочивати, але сейчас стала вчителькою в школі українознавства і вчила українських дітей аж до моменту коли тяжка недуга не дозволила їй уже більше піднятись з ліжка. Саме тоді підчас її недуги приїхав до Маямі д-р. Кубійович і українці в Маямі організували величавий бенкет на його честь і при тій нагоді зложили великі пожертви на цілі Енциклопедії. Марія Біляк дуже хотіла бути на бенкеті — однак вже більше не могла звестись з ліжка. Д-р. Кубійович дові-

давшись про те, прийшов до тяжко хворої, щоб її відвідати, а тоді Марія Біляк тремтячою рукою сягнула по свою торбинку та витягнула з неї 50 дол. і вручила д-р. Кубійовичові.

У похоронах Марії Біляк взяла участь ціла маямська українська громада а шкільні діти з курсів українознавства засипали домовину покійної квітами. Так прощали діти свою улюблену учительку а громада велику українську патріотку.

Сестра покійної пані Анна Рижевська зі сльозами в очах дякувала всім присутнім за те, що так гарно вшанували її наймилішу сестру, про яку вона ще до сьогодні не може забути. З цієї нагоди дарувала на цілі СУА 50 дол., а всі присутні ухвалили дати цей даток на Запасний Фонд Нашого Життя.

УЧАСТЬ СОЮЗНЯК У МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШІНГТОНІ 22. ЧЕРВНЯ 74.

Філядельфійський Відділ УККА запросив Окружну Раду взяти участь у Маніфестації у Вашингтоні в десяту річницю відкриття пам'ятника Тараса Шевченка та в обороні людських прав в'язнів в СРСР. У громадським комітеті брали участь пані: Стефанія Кохановська, Іванна Федорів та Анна Олійник. Справа була відповідно розголошена серед союзниць спеціальними листами, розісланими до всіх Відділів Округи, як також летючками, виданими в тій цілі. У маніфестації взяло участь понад 150 союзниць, які

з'їхалися на цей день до Вашингтону, щоб віддати пошану найбільшому поетові України, як також стати в обороні потоптаних прав людини. На жаль велика група союзниць не відрізнялась від великої маси людей, бо не мала окремих строїв, не мала відзнак, ані не несла транспарентів із написом, що це членки СУА. На будуче треба ту справу відповідно підготувати, бо йнакше Союзниці розпливаються в людському морю і нема знаку з їхньої участі.

Наш столичний 78 Відділ під проводом голови Марти Терлецької на прохання комітету маніфестації зайнявся буфетом, який уладжено у підвалі поблизької церкви. Буфет був надзвичайно добре зорганізований, так що заспокоював спрагу і голод тисячів маніфестантів, а весь дохід з буфету призначено для Комітету Оборони Людських Прав.

Маніфестація закінчилась згідно з планом о год. 5 попол. і союзниці повертались домів із вдовольненням у серці, що сповнили свій патріотичний обов'язок. Деякі водії автобусів пропонували своїм пасажиром оглядини Вашингтону без додаткової оплати, з чого скористали союзниці наших Відділів і так мали нагоду насолоджуватись красою Вашингтону, який під той момент (між 5 а 6 год. вечора) поринав у соняшних проміннях заходу сонця.

ОСНУВАННЯ НОВОГО ВІДДІЛУ СУА

У Вормінстер — підмиській місцевості Філядельфії — постав новий Відділ СУА ч. 112. Кілька членок нового Відділу довгий час творили підвідділ 90 Відділу, але останніми часами нові членки вписались до підвідділу і вкінці всі членки за ініціативою Ліді Криль постановили жити власним життям і так постав новий Відділ СУА ч. 112.

На основуючі Збори в дні 11 вересня цр. приїхала до Вормінстер голова Окружної Ради Лідія Дяченко щоб правно оформити новий Відділ.

Членки зібрались у гостиннім домі Лідії Криль і там заслухали організаційної доповіді голови Округи. Лідія Дяченко підчеркнула заслугу Наталі Даниленко, референтки молодечих Відділів при Централі СУА, яка з самого початку намовляла пань, замешкаликх у Вормінстер, зорганізувати підвідділ 90 Відділу, якого вона сама тоді була головою і в той спосіб привичаюватись працювати в СУА. За час свого існування підвідділ проявив

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Карла Смеречинського, чоловіка членки 47 Відділу Анни Смеречинської й батька секретарки Мирослави Приймак і голови Контрольної Комісії Анастасії Смеречинської, на Запасний Фонд Нашого Життя зложили 164.- дол. на руки скарбника Анни Капітан такі особи:

По 10.- дол.: Ростислав і Таня Шутер, Катря Щур, Василь і Софія Семанюки.

По 5.- дол.: Др. і Пані Михайлюки, Марія Крамарчук, Михайлина Пилипець, Люба Домбчевська, Анна Капітан, Ірина Руснак, Софія Годованець, Анна Чорнобиль, Віра Мотика, Іванна Мартинець, Марія і Стефанія Залітач, Марія Крижанівська, О. Малинівська, Олена Харамбура, Ірина Гафткович, Евдокія Боберська, Ірина Юрків, Марія Джус, Дарія Тишовницька, Пелагія Кулик, Ірина Шмігель, Марія Жовнірович, Марія Лещинин, Світлана Соробей, Ольга Ганушевська.

інтензивну діяльність, а саме зорганізував садочок для англomовних дітей, улаштував виставки народного мистецтва, дарував українські англomовні книжки околичним шкільним і публичним бібліотекам і в той спосіб обзнайомлював американську публіку з українською культурою, історією і літературою. Першою головою підвідділу була Лідія Криль, а опісля Соня Голь, яка згодилась далі провадити Відділ, як уже самостійну одиницю.

Цей Відділ має можливість стати великим і добре зорганізованим Відділом. Членки є молоді, багато із них це доньки батьків які переїхали до Америки на нове поселення по другій світовій війні, а також тут проживає багато родин із старої еміграції, які горнутья до українських організацій. Деякі членки-уродженки американської землі дуже добре говорять по українськи і з охотою суспільно працюють.

По 3.- дол.: Марія Гуран

По 2.- дол.: Євгенія Кольцо, Катерина Лялька, Анна Нагребецька

Управа 47-го Відділу СУА ім. Лесі Українки в Рочестер, Н. Й.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Христини з Мацієвських Мриц, матері Дарії Чорнодольської і бабуні Андрія Чорнодольського складаю 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж. і цілій родині пересилаю щире співчуття.

Леонтина з Федорчаків
Галяженко
членка 63 Відділу СУА, Дітройт

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могили: бл. п. Льоні Гарасимович — нашої членки і матері нашої членки Ярослави Лушпинської складаємо 20 дол., а бл. п. інж. Івана Ямрозика — чоловіка нашої членки Олександри Ямрозик складаємо 5 дол. на "Фонд 500"

Управа 64 Відділу СУА
Нью-Йорк

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Анни Кузьми складаю 15.- дол. на фонд журналу для Бабусі.

Е. Олексин
Гардфорд, Конн.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу колеги бл. п. інж. Івана Ямрозика складають 100 дол. на Фонд Студентів у Бразилії

Бувші студенти політехніки
у Данцігу

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Анни Сталеної, матері референтки зв'язків Марії Душник, посилаю 10 дол. на Фонд Бабусі.

Анна Чопик, Бостон

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу матері Ганни Черинь, Юлії Михайлівни

Левицької, яка померла в Україні 13 липня 1974 р. і похована на Байковому кладовищі в Києві, складаю 10 ол. на Запасний Фонд Нашого Життя

Маруся Бек, Дітройт

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. тети Софії з Цегельських Мудрої, яка померла в Золочеві 17 червня ц. р. в Золочеві, Україна пересилаємо 10 дол. на Запасний Фонд Нашого Життя.

Леонтина з Федорчаків Галяженко

Стефанія з Федорчаків Вірстюк
Ірина з Федорчаків Подгурська
і Маруся Зарицька з родинами

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

МІННЕАПОЛІС, МІН.

Ділимось сумною вісткою, що впродовж одного року наш Відділ втратив дві активні й щирі членки. Дня 18 листопада (1973) р. відійшла у вічність бл. п. *Ольга Таратула*. Народилася в Дрогобичі, де й закінчила середню школу. Працювала в видавництві української преси у Львові. З юних літ була активною пластункою. В часі 2 світової війни емігрувала до Німеччини, де закінчила школу медичних сестер, а потім до Америки. Тут зностріфікувала свої студії, одержала відповідний пост в одному зі шпиталів у Міннеаполіс, де працювала до останніх днів свого життя. Покійна була членкою солідною й обов'язковою. Довший час займала пост секретаря, а потім касира. Горда на своє походження, непоборна й неуступлива, коли йшло про якесь засадниче українське питання. Скромна й ніжна, через те наш Відділ надав їй ім'я — "Міміза"...

Другою болючою втратою нашого Відділу була наша довголітня голова контр. комісії — бл. п. *Одарка Ірина Король*, дочка самбірської землі, де й учителювала до 2 світової війни. Нелегко було під окупантом того часу працювати нашим учителям, виховувати наших дітей хочби в мінімальній національній свідомості. Одарка все таки знаходила до того дорогу. Під впливом воєнних дій еміграційна стихія захопила й Одарку з собою, поза далекі кордони галицької землі,

ДВЕРІ

(Присвячую усім "патріотам", що мало що не зробили щось корисного для української справи)

Пат.: А я боюсь, що дверей нам не відчинять...

Ріот: Нам? Не відчинять дверей? Та ти що, п'яний? Та ми їх самі відчинимо. Хай спробують не відчинити! Ми ці двері рознесемо.

Пат.: Я теж так міркую, що як нам не відчинять по-доброму, то ми їх самі розвалимо.

Ріот: Ходи скоріше! Хочу бачити, як це вони будуть нам відмовляти. Нас двоє, як не відчинять — тоді плечима в двері: раз, два, і двері пішли.

Пат.: Можна навіть і динаміт підложити, якщо буде треба. Факт, що двері перед нами не втримаються!

Ріот: Певно, що не втримаються. А динаміту... не потрібно. Наробить багато гуку. У нас плечі сильні!

Пат.: Та може і плечей не буде треба...

Ріот: Певно, що ні. Вони знають, що правда за нами.

Пат.: Маєш рацію. Лише гостро застукаємо, і вони зараз відчинять.

Ріот: Ну, ми вже майже на місці. Йди трохи помаліше. Треба подумати, що справді робити, якщо

не відчинять нам дверей.

Пат.: Відчинять. Лиш треба чемно постукати.

Ріот: Якби вони були чесні, то самі відчинили б двері — не треба би навіть стукати.

Пат.: Та хіба вони чесні?

Ріот: Бо знаєш, як не схочуть відчинити, то трудно буде їх до того змусити.

Пат.: Ще й як трудно! А повинні відчинити — свині! Як вони до нас ставляться! Навіть нам дверей не відчинять!

Ріот: і не відчинять, побачиш! Навмисне не відчинять! Іродові сини!

Пат.: Будуть слухати, як стукаємо, а не відчинять. Схочуть з нас зробити дурнів. Скажуть: стукайте, стукайте!

Ріот: Що, ще й у дурні нас пошлють? О, ні! Цього вже не буде!

Пат.: Думають, що ми будемо надурно стукати. Але не такі ми дурні! Ми навіть і стукати не будемо.

Ріот: Певно! Пощо стукати, як заздалегідь знаємо, що нам не відчинять?

Пат.: І в нас є своя гордість... (відходять)

*Петро Тихий
Монтреал
("Зозулька" ч. 3)*

до Словаччини, Австрії, Німеччини.

В еміграційних таборах даліше займалася вихованням дітей на шкільних курсах, що були зорганізовані в тому часі. У 1945 р. залишила Європу і поселилася в Міннеаполіс. Тут зараз включилася в громадську роботу, стала активною й обов'язковою членкою нашого Відділу. Збогачувала наші мистецькі виставки своїми чудовими зразками вишивок, кераміки й різьби. Незвичайно гуманна й громадська, про що свідчили її з щирим жестом даровані жертви на всякі громадські цілі.

Обидві Покійні — гідно несли іскру живого вогню між молоде покоління, направляючи його постійно і при кожній нагоді на правий шлях української духовости. З тими членками втратив наш Відділ зразкових дочок нашого народу!

Нехай Вам, дорогі подруги, ця земля буде легкою!

*Ольга Луцик
пресова реф. Відділу*

Printed in USA
by Computoprint Corporation
335 Clifton Ave, Clifton, N.J. 07026

ЗМІСТ

Входимо в наше 50-ліття	1
На порозі ювілею	2
Наша обкладинка (закінчення)	2
Жінки у боротьбі за волю	3
С. Луцька: Алла Горська	5
Молода муза:	6
П'ятдесятиліття зобов'язує (М. Тарнавська)	10
Калейдоскоп жіночого життя	11
С. Геруляк: Мистецька чи не-мистецька виставка	12
М. Тарнавська: Потрібно громадських українських бібліотек!	14
Листування Редакції	15
Х. Навроцька: Молодші Союзники при праці	16
Союзника: Ідемо до Черча	17
О. Климишин: Наші світлички	18
Т. Савицька: Старші, безпомічні, самітні —	19
М. Барагура: Поради пресовим референтам	20
Вісті з Централі	22
СФУЖО:	23
Our Life:	25
Що читати?	28
Наше харчування: Любов А-В. Різдвяний книш	29
Тільки між нами і телефоном (Л. Калинович)	30
Нашим малятам	31
Відгуки	33
Хроніка Округ Округа Філядельфія	34
Замість квітів. Посмертна згадка	39
Двері	40

ДО ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ "НАШОГО
ЖИТТЯ"

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND
CIRCULATION

(Act of October 23, 1962; Section 4369, Title 39, United State Code)

Згідно з приписами пошто-
вого уряду не сміємо висилати
журнала — при незаплаченій
передплаті — довше, як пів року. А
дата доки передплата є вирівняна,
зазначена при кожній адресі. Отже
ми приневолені стримувати висил-
ку журналу всім, хто не заплатив у
відповідному реченці. Бо в против-
ному випадку грозить нам утрата
газетної поштової тарифи, а це
получене з поважним здоров'ям
поштової оплати.

Багато читачок жаліється на
те, що журнал не доручується їм на
час, або взагалі не приходять.
Просимо реклямувати це в свого
листоноша. Журнал висилаємо
однією посилкою. Матеріал
журнало-газетний транспортуєть-
ся тарифою другої класи й не раз
затримується на поштових урядах.

Адміністрація "Нашого Життя"

1. Date of filing: October 16 1974.
2. Title of Publication: OUR LIFE.
3. Frequency of issue: Monthly except August.
4. Location of known office of publication: 817 N. Franklin St., Phila., Pa.
5. Location of the Headquarters of the Publishers: 4936 North 13th Street, Philadelphia, Pa. 19141.
6. Names and Addresses of Publisher, Editor and Managing Editor:
Publisher: Ukrainian National Women's League of America, Inc. 4936 N. 13th St., Philadelphia, Pa. 19141.
Editor: Ulana Lubovych 4936 N. 13th St., Philadelphia, Pa. 19141.
Managing Editor: Lydia Burachynska, 4936 N. 13th St., Phila. Pa. 19141.
7. Owner: Non-profit Organization, no stockholders.
8. Known bondholders, mortgages and other security holders: None.
9. Total No. Copies Printed (Net Press Run):
 - (A) Average No. Copies:
Each issue during preceding 12 months: 4700
Single issue nearest to filing date: 4700
 - (B) Paid Circulation:
 1. To term subscribers by mail, carrier delivery or by other means: 4253.
 2. Sales through agents, news or otherwise: 92
 - (C) Free distribution (including samples) by mail, carrier delivery, or by other means: 145.
 - (D) Total No. of copies distributed: 49,390 in 11 months.
 - (E) Total Distribution (C & D): 4490.
 - (F) Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing: 210
 - (G) Total (sum of E & F should equal net press run shown in A): 4700.

РІЧНІ ЗБОРИ

61 ВІДДІЛ СУА, ВИПАНІ, Н. ДЖ.

Збори відбулися 24 лютого 1974 р. Голова Відділу Ярослав Мулик відкрила збори молитвою й привітала Надію Бігун — голову й Ольгу Салук — організаційну референтку Округної Ради.

Предсідницею зборів була Н. Бігун, секретарювала Оксана Ключас. Протокол із попередніх зборів прийнято без змін. Після звітів, на внесення О. Ключас одногосно признано абсолюторію уступаючій Управі.

Нову Управу вибрано в такому складі: Марія Грицков'ян — голова, Магда Кольцьо й Ірина Онуфрик — заступниці, Оксана Ключас і Софія Онуфрик — секретарки, Ірина Біленька — скарбничка.

Референтки: Магда Кольцьо й Ірина Онуфрик — організаційні,

Лєся Гандзій — виховна, Марія Витвицька й Катерина Біланич — сусп. опіки, Іванна Івашко — господарська.

Делегаткою до Округної Ради вибрано Софію Онуфрик.

У склад Контр. Комісії ввійшли: Софія Онуфрик — голова, Зіна Ференц і Катерина Марусин — члени.

Культ-освітня й імпрезова референтки мають бути кооптовані пізніше.

Після вибору предсідниця зборів подякувала за працю давній Управі й побажала успіху новій. На її внесення признано на Запасний Фонд "Нашого Життя" 50 дол.

Організаційна референтка Округної Ради О. Салук поінформувала присутніх про ювілейну Конвенцію СУА в листопаді 1974 р.

Збори закінчено гутіркою при чаю, під час якої нововибрана голова М. Грицков'ян подякувала зібраним за довір'я й закликала до співпраці.

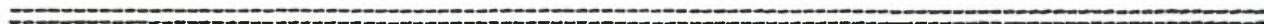
Оксана Ключас, секретарка

97 ВІДДІЛ СУА, БОФАЛО, Н. Й.

Загальні збори Відділу відбулися 12 грудня 1973 р. Приявних на зборах 14 осіб. До президії зборів вибрано: Марту Стасюк — головою, Рому Щуровську — секретаркою.

Звіти з минулорічних зборів і цілорічної праці Відділу здавали: Наталка Пруц — голова, Ірина Гнатюк — касирка. За виховну референтку д-р Лєсю Правак звітувала Роксоляна Пікас. Контр. Комісія, в склад якої входили Стася Лєхман і Емма Іскало, знайшла всі прилоги в найкращому порядку.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

1.

2.

3.

НАРОДНІ ВЗОРИ З СОКАЛЬЩИНИ

Ч. 1. Вставка рукава жіночої сорочки. Квітковий орнамент, вишитий чорними нитками, хрестиками і стебнівкою. Початок ХХ. ст.

Ч. 2. Взір нижньої частини рукава жіночої сорочки, вишитої хрестиком чорним кольором. Село Стенятин. Початок ХХ ст.

Ч. 3. Взір із відкладного коміра жіночої сорочки, вишитої квітковим орнаментом. Виконаний хрестиком у чорному кольорі. Початок ХХ. ст.

Із Збірника "Квітуче народнє мистецтво"